

650.0411

๑๔/๑๒

ร.๓

ปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี)

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารนิพนธ์

ของ

จิตตชา นิลคำ

๑๑ ก.พ. ๒๕๔๓

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

กันยายน ๒๕๔๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

132456

ปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี)
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ
ของ
จิตตชา นิลดำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
กันยายน 2542

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิต ใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และ ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกและเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต จำแนกตามตัวแปร เพศ วิชาเอก ระดับชั้น ตลอดจนรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนของนิสิต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด ภาคฤดูร้อน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2541 จำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาในการเรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก และรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือนิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาในการเรียนรายด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน
2. นิสิตวิชาเอกการบัญชีและวิชาเอกการตลาด มีปัญหาด้านผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตวิชาเอกการบัญชีมีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร และด้านผู้สอน มากกว่านิสิตวิชาเอกการตลาด ส่วนนิสิตการตลาดมีปัญหาด้านผู้เรียน และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก มากกว่านิสิตวิชาเอกการบัญชี ส่วนวิธีการเรียนการสอนและด้านวัดผลและประเมินผล นิสิตทั้ง 2 วิชาเอกมีปัญหาไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีปัญหาด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน และด้านผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 มีปัญหาในการเรียนด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอนด้าน ผู้เรียน ด้านผู้สอน มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ส่วนด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก นิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตชั้นปีที่ 4 มีปัญหาในการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

**THE LEARNING PROBLEMS OF STUDENTS IN PARTIME BACHELORS OF BUSINESS
ADMINISTRATION (2 YEARS) FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY**

**AN ABSTRACT
BY
JITTACHA NINDUM**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Business Education
At Srinakharinwirot University
September 1999**

This research is to study the learning problems of students in six aspects, which are : curriculum, teaching and learning method, learners, instructors, measurement and evaluation, and teaching and learning medias and facilities; and compare these problems according to the following variables : sex, major subject, academic year.

The sample used in this research is 500 partime bachelors of Business Administration students majoring in Accounting and Marketing, Faculty of Social Science, Srinakharinwirot University Prasanmit, during the summer 1998. The devices used to accumulate the information are questionnaires constructed in the forms of rating scaled checking and open-ended types. Statistics used to analyze the data are percentage, mean standard deviation and t-test.

The results are :

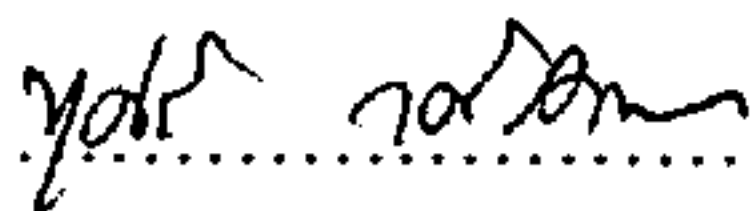
1. Both male and female students have learning problems in their studies in the following aspects : curriculum, teaching and learning method, learner problems, instructors, measurement and evaluation, teaching and learning medias and facilities. There is no statistically significant difference, that is, both male and female students have no statistically significant difference in their learning problem and other problem mentioned.

2. Between students majoring in Accounting and Marketing, the statistically significant differences in their learner problems is 0.1. In their problems with curriculum, instructors, medias and facilities, statistically significant the difference is .05. Students majoring in Accounting have more problems with curriculum and instructors in Marketing have more learner problems, medias and facilities than students majoring in Accounting. Both majors have problems, with no statistically significant difference, in teaching and learning method, measurement and evaluation.

3. The third and fourth year students have problems with the curriculum, methodology, learners and instructors with a .01 significant difference with measurement and evaluation, mediums and facilities, and there is no statistical significant difference. The third year students have more problems in curriculum, teaching and learning method, learner problems, instructors than the forth year students. Both third and forth year students have no statistically significant differences with measurement and evaluation problem.

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง ปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ของนางสาวจิตตชา นิลคำ แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

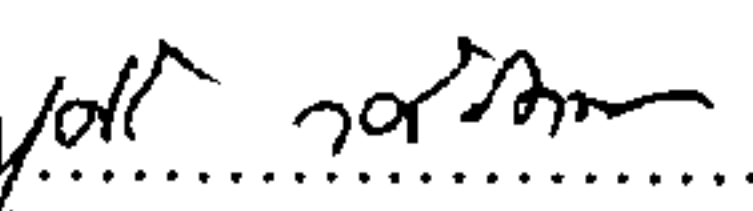
..........ประธาน

(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

..........กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิมไทย)

• คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..........ประธาน

(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

..........กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิมไทย)

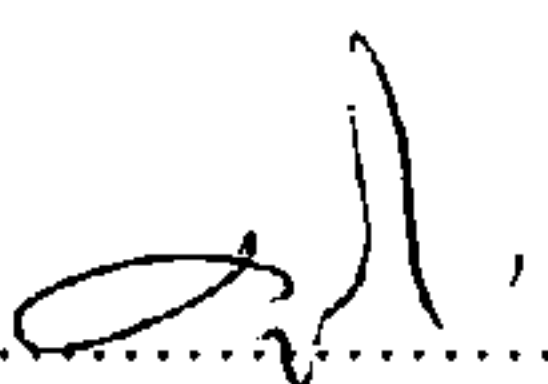
..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิมไทย)

..........หัวหน้าภาควิชาบริหารธุรกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิมไทย)

วันที่ 17 กันยายน 2542

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ ให้ข้อคิดเห็น และแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ ประธานควบคุมสารนิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย และอาจารย์ผจงศักดิ์ หมวคสง กรรมการควบคุมสารนิพนธ์
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจทุกท่านที่กรุณาให้การแนะนำสั่งสอน
และให้ความรู้ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ตลอดจนญาติพี่น้อง และพระคุณ
ของครู อาจารย์ ที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่วัยเด็กจนถึงปัจจุบัน

จิตตชา นิลคำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
วัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการเรียนการสอน.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	32
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	32
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	58
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	58
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	58
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	59
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	59
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
	อภิปรายผล.....	62
	ข้อเสนอแนะ.....	67
	ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	68
	บรรณานุกรม.....	69
	ภาคผนวก.....	75
	แบบสอบถามปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ	
	หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์	
	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	76
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	83

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ วิชาเอก และระดับชั้น.....	37
2	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต โดยรวมและรายด้าน.....	38
3	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต โดยรวมและรายข้อ (N = 471).....	39
4	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านวิธีการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ (N = 471).....	41
5	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านผู้เรียน โดยรวมและรายด้าน (N = 471).....	43
6	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านผู้สอน โดยรวมและรายด้าน (N = 471).....	45
7	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านวัดผลและประเมินผล โดยรวมและรายด้าน.....	47
8	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมและรายข้อ.....	49
9	ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิตรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ.....	51
10	ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิต รายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามสาขาวิชา.....	52
11	ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิต รายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามระดับชั้น.....	53
12	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดของนิสิตเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียน การสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก.....	54

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาในประเทศไทยนั้น นอกจากมุ่งพัฒนาให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถ แก้ปัญหาได้แล้ว ยังมุ่งพัฒนาให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งการจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งที่จะดำเนินการให้ประชาชนปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชาชนให้มีประสิทธิภาพ และการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของประชาชนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่จุดมุ่งหมายทางการศึกษาดังไว้ต้องมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความสามารถของผู้เรียน สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม (ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา. ม.ป.ป.) จึงเป็นที่ยอมรับกันว่าการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงใน ทุก ๆ ด้านของประเทศ (พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ. 2540 : 3) ซึ่งการจัดการศึกษาในแต่ละระดับมีความต่อเนื่องกันและมีความสำคัญในตัวเอง และต่างก็มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน การจัดการศึกษาให้บรรลุทั้งด้านปริมาณและคุณภาพไปพร้อม ๆ กัน จำเป็นต้องจัดให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีร่วมด้วย ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยที่พึงประสงค์ในอนาคตไว้ว่า การศึกษามุ่งพัฒนาคนที่สมดุลทั้งด้านร่างกาย ปัญญา จิตใจ และสังคม ให้คนไทยมีคุณลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีวินัยในตนเอง มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคโลกาภิวัตน์ การศึกษาที่จัดให้ต้องสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล ให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ในรูปแบบของวิธีการที่หลากหลาย และรักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร และสังคมแห่งการเรียนรู้ และเป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ให้โอกาส ผู้เรียนมีบทบาทร่วมในการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ (รุ่ง แก้วแดง. 2541 : 61-62)

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาขั้นสูงของสังคม มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อที่จะให้ได้กำลังคนที่มีคุณภาพมากเพียงพอที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในประเทศว่าถึง

ระดับที่จะพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เพียงใด เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพก็คือ รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมและสามารถนำความรู้ ความเข้าใจมาใช้ในการแก้ปัญหา และเสริมสร้างสังคมได้อย่างสันติสุข สามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 3) การจัดการศึกษาในแต่ละระดับของสถาบันอุดมศึกษา มุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญา และความคิดเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงเพื่อพัฒนาประเทศ และมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จึงมีความสำคัญในการพัฒนาพลังปัญญาของประเทศ และการพัฒนาผู้นำทางวิชาการชั้นสูง การที่สถาบันอุดมศึกษาสามารถขยายงานด้านบัณฑิตศึกษาได้อย่างกว้างขวาง ก็เป็นการช่วยให้ประเทศสามารถพึ่งตนเองทางด้านวิชาการมากขึ้น (พจน์ สะเพียรชัย. 2532 : 12)

ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้การสนับสนุน และส่งเสริมการศึกษาวิชาชีพให้พัฒนาขึ้นเป็นอย่างมาก เพราะรัฐมีนโยบายที่จะพัฒนาคนในระดับกลาง เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนการพัฒนาการมีอาชีพของประชาชนในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามทิศทางของแผนอุดมศึกษาระยะยาว จากกระแสการเปลี่ยนแปลงและผันผวนทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ส่งผลให้ความต้องการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับปรุงเป้าหมายการพัฒนาอุดมศึกษา เพื่อให้ตอบสนองความต้องการและความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (บรรจง ชูสกุลชาติ. 2530 : 15) ดังที่กระทรวงศึกษาธิการรายงานไว้ว่า การศึกษาวิชาชีพเป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพราะความเจริญของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของการขยายตัวด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม รวมทั้งรู้จักการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการพาณิชย์กรรมได้เป็นอย่างดี ในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพนั้น ภาควิชาการธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่จัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่นและสังคมของประเทศ และเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐ และตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาธุรกิจทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงกับภาคธุรกิจเอกชน และนโยบายของรัฐ (อัปสร มีสิงห์. 2534 : 34)

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การสร้างสรรค์และเผย

แพร่ความรู้ การพัฒนาทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ การเริ่มพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งสถาบันอุดมศึกษานับว่ามีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แก่ประเทศตั้งแต่เริ่มแรกที่ทำหน้าที่เป็นแหล่งผลิตและเตรียมบุคคลเข้ารับราชการมาสู่สังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นการเตรียมประชาชน เพื่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการผลิตกำลังคนระดับสูงในสาขาวิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการ และแผนพัฒนาประเทศ (เฉลิมเผ่า อลงะนันท์. : 2) การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานับเป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนากำลังคนของประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาและปรับบทบาทเพื่อให้สามารถเป็นแหล่งผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพควบคู่กับการเป็นแหล่งระดม แสวงหา สร้าง และเผยแพร่ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป (ชูตินันท์ แสงหิรัญ. 2537 : 23-24)

ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เปิดสอนหลักสูตรทางธุรกิจมาเป็นเวลานาน นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 เป็นต้นมา มีหลักสูตรต่าง ๆ คือ การศึกษาบัณฑิตวิชาเอกธุรกิจศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการตลาด บริหารธุรกิจบัณฑิตวิชาเอกการบัญชี บริหารธุรกิจบัณฑิตวิชาเอกการตลาด และการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกธุรกิจศึกษา สำหรับหลักสูตรในระดับปริญญาตรีที่กล่าวมาแล้วนั้น ล้วนแล้วแต่เป็นหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปีทั้งสิ้น และปี พ.ศ.2538 ได้เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) และหลักสูตร 4 ปี วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตทางด้านบริหารธุรกิจให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจปัจจุบัน เพื่อให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพอิสระ และเพื่อให้บัณฑิตสามารถพัฒนาความรู้ทางธุรกิจ (คู่มือนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์. 2541 : 54) แต่การที่จะช่วยให้สิ่งต่าง ๆ บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้นั้น จำเป็นจะต้องรู้ถึงสภาพปัญหาในการเรียนการสอนของนิสิตร่วมด้วย เพราะปัญหาในการเรียนการสอนของนิสิตมักเกิดขึ้นเสมอในทุกระดับการศึกษา จะแตกต่างกันบ้างก็เพียงแต่ว่าปัญหาเหล่านั้นจะมีมากหรือน้อย สำหรับภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ปัญหาในการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะการเรียนการสอนเป็นภารกิจแรก และเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป การมีข้อมูลด้านการเรียนการสอนที่สะท้อนถึงปัญหาต่าง ๆ จะสามารถทำให้ผู้บริหารได้นำไปปรับปรุงให้กระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เกี่ยวกับด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ตรงกับ

สภาพความต้องการของผู้เรียนอันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทั้งยังเป็นการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย อันจะเอื้ออำนวยต่อความก้าวหน้าและประสิทธิภาพของบุคลากรให้ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและส่งผลไปถึงประสิทธิภาพของการพัฒนาการศึกษาของชาติในลำดับต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกตามเพศ วิชาเอก และระดับชั้น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบปัญหาในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ซึ่งจะเป็นแนวทางแก่ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและจัดบริการด้านต่าง ๆ ในกระบวนการเรียนการสอนของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด ภาควิชา 2541 จำนวน 788 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด ภาควิชา 2541 จำนวน 500 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Randoms Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ

2.1.1 เพศ

- ชาย
- หญิง

2.1.2 วิชาเอก

- การตลาด
- การบัญชี

2.1.3 ระดับชั้น

- ชั้นปีที่ 3
- ชั้นปีที่ 4

2.2 ตัวแปรตาม คือ ปัญหาในการเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน

2.2.1 ด้านหลักสูตร

2.2.2 ด้านวิธีการเรียนการสอน

2.2.3 ด้านผู้เรียน

2.2.4 ด้านผู้สอน

2.2.5 ด้านวัดผลและประเมินผล

2.2.6 ด้านสื่อการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาในการเรียน หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคที่มีต่อการเรียนของนิสิตภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.1 ปัญหาด้านหลักสูตร หมายถึง จุดประสงค์การใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ที่ไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ความไม่ต่อเนื่องของเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เนื้อหาวิชาไม่ทันต่อเทคโนโลยี วิทยาการสมัยใหม่ และจะนำมาซึ่งปัญหา การเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.2 ปัญหาด้านวิธีการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานด้านการเรียน วิธีการสอน การจัดแบ่งเวลาแต่ละรายวิชาไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน เช่น เทคนิคการสอนของผู้สอน ระยะเวลาในการเรียนการสอน การใช้สื่อประกอบการเรียน ครูผู้สอน การเตรียมตัว การสร้างบรรยากาศการเรียน ในรายวิชา การให้บริการด้านสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การให้บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัย

1.3 ปัญหาด้านผู้เรียน หมายถึง ข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียน เช่น ปัญหาด้านเวลาเรียน พื้นความรู้เดิม การเดินทางมาเรียน การเงิน ความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน สภาพแวดล้อมทางครอบครัว

1.4 ปัญหาด้านผู้สอน หมายถึง อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับครูผู้สอน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน ความรับผิดชอบต่อนักเรียน บุคลิกภาพและจริยธรรมของครู ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนของนิสิต

1.5 ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง เหตุ ข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการวัดผลและประเมินผล การกำหนดเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผล ความไม่สอดคล้องระหว่างวิธีการวัดผลและประเมินผลกับรายวิชาที่สอน

1.6 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง เหตุข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้สอน ซึ่งจะส่งผลทำให้การเรียนการสอนขาดคุณภาพ ตลอดจนอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมที่อยู่ในสภาพที่ไม่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างสะดวก

2. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) หมายถึง หลักสูตรที่เรียนเกี่ยวกับวิชาบริหารธุรกิจ ประกอบด้วย 2 วิชาเอก คือ วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 85 หน่วยกิต รับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาชั้นอนุปริญญาหรือเทียบเท่า (คู่มือนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์. 2541 : 12, 54)

3. นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ภาคสมทบ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4. ภาคสมทบ หมายถึง สภาพการจัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการ ปีการศึกษาหนึ่งแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษา คือภาคต้น ภาคปลาย และภาคฤดูร้อน มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สำหรับภาคฤดูร้อนมีระยะเวลาเรียน และจำนวนหน่วยกิต ที่มีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับภาคการศึกษาปกติ ทั้งนี้ในภาคฤดูร้อนอาจจัดการเรียนการสอนในเวลาราชการได้ (คู่มือนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์. 2541 : 10)

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นิสิตระดับปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาในการเรียนแตกต่างกัน

2. นิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ที่ศึกษาในสาขาวิชาเอกต่างกันมีปัญหาในการเรียนแตกต่างกัน

3. นิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นต่างกันมีปัญหาในการเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
 - หลักสูตร
 - การจัดการเรียนการสอน
 - ความหมายของการเรียนการสอน
 - รูปแบบของการสอน
 - ลักษณะการสอนที่ดี
 - การวัดและการประเมินผล
 - ความสำคัญของการวัดผลและการประเมินผล
 - ขบวนการในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน
 - สื่อการเรียนการสอน
 - คุณสมบัติของสื่อการสอน
 - ประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน
 - ประเภทของสื่อการเรียนการสอน
3. สภาพการจัดการเรียนการสอน
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตบัณฑิตทางด้านบริหารธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจปัจจุบัน
2. เพื่อให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพอิสระ

3. เพื่อให้บัณฑิตสามารถพัฒนาความรู้ทางธุรกิจ

โครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา

โครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) วิชาเอกการบัญชี ประกอบด้วยวิชาต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	16	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาแกน	ไม่น้อยกว่า	33	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	33	หน่วยกิต
4. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	3	หน่วยกิต
จำนวนหน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า	85	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) วิชาเอกการตลาด ประกอบด้วยวิชาต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	16	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาแกน	ไม่น้อยกว่า	33	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	33	หน่วยกิต
4. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	3	หน่วยกิต
จำนวนหน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า	85	หน่วยกิต

(คู่มือนิติศาสตร์ระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์. 2541 : 54)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

 หลักสูตร

หลักสูตรนับเป็นหัวใจและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับหลักสูตร ดังที่กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 60) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรโดยสรุปว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่กำหนดโครงการศึกษาของผู้สอน โดยกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา เนื้อหาของความรู้ และประสบการณ์ที่จะจัดให้กับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล ประจักษ์ ศรีวัฒนพงศ์ (2535 : 108) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายหลักสูตรว่าเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระที่นำมาบรรจุไว้ในหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนและบอกให้

สาธารณชนได้ทราบหลักสูตรนั้น ๆ มีความต้องการให้ผู้เรียนเกี่ยวข้องหรือดำเนินการอย่างไรบ้างกับทรัพยากรภายในชุมชน ทั้งยังเป็นแนวทางในการบริหารของสถาบันการศึกษาว่าควรจะมีแผนการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปในลักษณะใด

✱ เมื่อทราบจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว ในการที่จะทราบถึงความคิดของผู้เรียนมีต่อหลักสูตรนั้น ๆ อย่าวางจะต้องรู้รายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่จะบรรจุในหลักสูตรว่า เนื้อหาสาระสอดคล้องเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และผู้สำเร็จการศึกษาสามารถออกไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด ✱

✱ สิปพนนท์ เกตุทัต (2536 : 54) ให้ความเห็นว่าการผลิตบัณฑิตในอนาคตจะต้องมุ่งให้บัณฑิตมีความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ ลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ มีความรู้ภาษาไทยดี ความรู้ทางสังคมและรักษาวัฒนธรรมไทย รู้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา สามารถเข้าสังคมและและวัฒนธรรมของชาวต่างประเทศได้ และมีความรู้วิชาการหรือวิชาชีพแขนงใดแขนงหนึ่งอย่างลึกซึ้งพร้อมมีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติในสาขาวิชาชีพนั้น ดังที่พยอม วงศ์สารศรี. (2529 : 3) ได้กล่าวว่าการบริหารงานในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบให้ผู้เรียนในสถานศึกษานั้นมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร เมื่อผู้เรียนจบหลักสูตรบริหารธุรกิจแล้วจะทำให้เกิดการพัฒนาด้าน พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม กล่าวได้ว่า ผู้เรียนสามารถเป็นที่พึ่งตนเองและพึ่งของครอบครัวได้ สรุปได้ว่า หลักสูตรบริหารธุรกิจมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน บัณฑิตที่จบการศึกษาและออกไปประกอบอาชีพในองค์กรธุรกิจและอุตสาหกรรมจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดขึ้น นอกจากนี้หลักสูตรที่ดีจะต้องพัฒนาให้นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และปฏิบัติงานในอาชีพในแขนงวิชาที่ศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ดังที่ เปื้อง กิรรัตน์ (2532 : 13-14) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายนั้นเป็นการกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น เพื่อให้รู้ว่าจัดการศึกษาเพื่ออะไร ผู้เรียนมีคุณสมบัติเช่นไร ส่วนเนื้อหาสาระเป็นการกำหนดหัวข้อต่าง ๆ และเนื้อหาสาระนั้นจะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชำนาญ ชื่นจิตร (2537 : 51) ได้ทำการศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาช่างที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน พบว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาช่างควรมีสาระและทิศทางอย่างไร และเมื่อทราบจุดมุ่งหมายของหลักสูตรย่อมสามารถกำหนดเนื้อหาความรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันได้

การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพ

การเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสำคัญของผู้บริหาร ดังที่ภิญโญ สาธร (2526 : 320) ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า

นักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษา และให้ความหมายไว้หลายอย่าง แต่ก็คล้ายคลึงกันไว้ดังนี้

ละเมียด ลิมอักษร (2516 : 4-7) สรุปความหมายของการสอนจากแนวความคิดของนักการศึกษาคนสำคัญ ๆ ไว้ดังนี้

การสอน คือ การถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน

การสอน คือ การฝึกให้ผู้เรียนขบคิดปัญหาต่าง ๆ

การสอน คือ การแนะแนวทางให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

การสอน คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

สมิทร คุณานุกร (2518 : 135) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสอนคือการที่บุคคลผู้หนึ่งนำเอาความรู้สึนึกคิด และชีวิตของตนเองมาเผยให้บุคคลอีกผู้หนึ่งทราบ เพื่อให้ผู้เรียนได้พิจารณาและเลือกสรรเอาคุณสมบัติ ทัศนคติ และค่านิยมที่รับไว้มายึดถือ เป็นของตนเองและปฏิบัติก็ตาม

กูด (Good. 1973 : 588) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสอนคือ การให้การศึกษาอบรมผู้เรียนในสถานศึกษา และการสอนคือการจัดสถานการณ์สภาพการณ์ หรือ กิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย

จากความหมายที่ได้กล่าวข้างต้น พอสรุปความหมายของการสอน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้แนะแนวทาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีการพัฒนาการทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา

ความหมายของการเรียนการสอน (Instruction)

การเรียนการสอนเป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า การสอน (Teaching) มีผู้กล่าวว่าการเรียนการสอน หมายถึง ผลรวมของการสอนทั้งหลายทั้งปวง (All Teaching is Instruction) นั่นคือ การเรียนการสอน มีความหมายครอบคลุมถึงเหตุการณ์ทุกอย่างที่มีผลต่อการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น การใช้อุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ ตลอดจน การสนทนา การอภิปราย และการศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ ซึ่งสรุปได้ว่า กิจกรรมใด ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ถือว่าเป็นการเรียนการสอนทั้งสิ้น

จากความหมายที่ได้กล่าวมาข้างต้น หมายถึง วิธีดำเนินการที่ผู้สอนนำมาใช้ถ่ายทอดความรู้ทักษะ เจตคติจากหลักสูตรไปสู่ผู้เรียน โดยอาศัยแผนการสอนเป็นแนวทางประกอบ เช่น พฤติกรรมร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนจัดทำขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ตามความมุ่งหมายของการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้รวมถึงปัจจัยที่สนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์ (2529 : 6-7) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง จำเป็นต้องเริ่มต้นจากการพิจารณาถึง

จุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์สำคัญอย่างไร ผู้สอนในฐานะผู้จัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน ควรจะได้พิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้สึกรู้สึกหรือประสบการณ์และสามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์นั้น ๆ ได้ง่ายที่สุด เร็วที่สุด ประหยัดทั้งเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย ดังเช่น พิธีฐเมธภัทร และธีระพล เมธิกุล (2531 : 92-93) ได้สรุปว่าการสอน หมายถึงกิจกรรมของบุคคล ซึ่งมีหลักการและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ ดังนั้นการสอนจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชา ตลอดจนการเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการสอน หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล หมายถึง การเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสม และสามารถวิเคราะห์ได้
4. ด้านการประเมินผลการสอน หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลการสอนทั้งหมดได้ ตั้งแต่การวางจุดประสงค์ในการเรียนรู้ การเลือกเนื้อหา วิธีสอน ตลอดจนความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของการวัดผลที่ผู้สอนได้กระทำไป

วิธีการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะใช้วิธีสอนแบบบรรยาย เพราะการสอนแบบบรรยายเป็นการถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษาได้ดีที่สุด ผู้สอนสามารถสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคลขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน การสอนวิธีนี้ผู้สอนจะใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนเข้าช่วย เช่น วีดีโอ สไลด์ หรือแผ่นใส เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถให้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีมอบหมายงานพิเศษให้ทำเป็นกลุ่มหรือเฉพาะนักศึกษาสามารถค้นคว้า ศึกษาจากตำรา ซึ่งสอดคล้องกับเมธี ปิณฑานนท์ (2531 : 45-50) ที่เสนอแนะวิธีการสอนวิชาชีพไว้ดังนี้

1. การสอนแบบบรรยาย เป็นวิธีสอนที่ง่ายที่สุด แต่ควรใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนร่วมกับการบรรยายเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจได้ง่ายขึ้น
2. สอนโดยใช้โสตทัศนูปกรณ์ เป็นการสอนโดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วีดีโอ สไลด์ แผ่นใส เป็นต้น วิธีการสอนแบบนี้ได้รับความสำเร็จสูง เพราะนักศึกษาจะให้ความสนใจเป็นอย่างมากต่อการเรียนการสอน
3. การสอนแบบสาธิต นักศึกษาสามารถเห็นการกระทำได้ นิยมสอนในเชิงปฏิบัติและมีประโยชน์อย่างยิ่งในการสอนเพื่อฝึกทักษะ
4. สอนโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติเอง เช่น การมอบหมายงานพิเศษ
5. สอนแบบสร้างสถานการณ์จำลอง เช่น สร้างสถานการณ์ประกอบการจำลองให้นักศึกษาเข้าฝึก

งาน

6. สอนแบบตั้งคำถาม มักจะใช้ร่วมกับการสอนแบบอื่นจะมีผลสัมฤทธิ์สูง เนื้อหาวิชานั้นประกอบไปด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ หลักการอยู่ที่สามารถปฏิบัติได้จริงมิใช่มีความรู้ในทางทฤษฎีเท่านั้น

จากการศึกษางานวิจัย การเลือกใช้วิธีการสอนวิชาการงานและอาชีพของ มอลเลย์ (Malay. 1978 : 27) สรุปผลได้ว่า วิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับการสอนวิชาการงานและอาชีพเรียงตามลำดับ คือ การสอนแบบสารัตถ์ การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบแก้ปัญหา การสอนแบบค้นคว้า การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การสอนแบบโครงสร้าง การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง การสอนโดยใช้ภาพเคลื่อนไหว การสอนแบบประชุม การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ การสอนโดยใช้วิชาการด้านอื่น ๆ เข้าช่วย การสอนแบบแลกเปลี่ยนความรู้ การสอนแบบสัมมนา การสอนแบบศึกษานอกสถานที่ การสอนโดยการฝึกงาน การสอนโดยใช้โทรทัศน์ การสอนโดยใช้ชุดการสอน และการสอนแบบศึกษาเฉพาะกรณี

ลักษณะการสอนที่ดี

ปรีชา เศรษฐีธร (ม.ป.ป. : 72-73) ได้กล่าวถึงลักษณะการสอนที่ดีเป็นการสอนที่ไม่ถือหลักการเป็นบรรทัดฐานตายตัว แต่คำนึงถึงความเหมาะสม การสอนโดยมีความมุ่งหมายที่แน่นอน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรับรู้ลงมือปฏิบัติในการเรียน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีช่วยผู้เรียนใช้การสังเกตพิจารณา ค้นคว้าหาเหตุผล และสอนให้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ในหมวดวิชาเดียวกัน

ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ (2519 : 39) กล่าวถึงการสอนแบบต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา โดยอ้างถึงลักษณะการสอนที่ดี ตามความคิดเห็นของผู้เรียน มีดังนี้

1. ให้คำอธิบายชัดเจนเป็นที่เข้าใจ
2. เข้าใจถึงความรู้สึกละเอียดของนักศึกษา
3. มีความรู้ในวิชาที่สอน
4. เสนอบทเรียนเป็นไปตามลำดับขั้น
5. เตรียมการสอนดี
6. พูดดัง ฟังชัด
7. พยายามอย่างเต็มที่ ที่จะให้นักศึกษาส่วนร่วมในการเรียน
8. สอนเร็ว หรือช้าตามความต้องการของชั้น
9. มีอารมณ์ขัน
10. เขียนกระดานชัดเจน

ทองทิพย์ วรรณพัฒน์ และคณะ (2520 : 8) กล่าวว่า การสอนที่ดี คือการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยการกระทำด้วยตนเอง สอนให้เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของผู้เรียน คำนึง

ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุก ๆ ด้าน และมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ให้ผู้เรียนรู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมประชาธิปไตย เคารพนับถือและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เคารพในสิทธิหน้าที่ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

สุมานิน รุ่งเรืองธรรม (2526 : 3-5) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนที่ดีคือการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์ตรง โดยการกระทำด้วยตนเอง สอนให้เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของผู้เรียน คำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุก ๆ ด้าน และมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ให้ผู้เรียนรู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมประชาธิปไตย เคารพนับถือและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เคารพในสิทธิหน้าที่ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

กรัชและคอสติน (Grush and Costin. 1975 : 64) ให้ความเห็นว่าครูมีประสิทธิภาพควรเป็นครู ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้นำที่ขยันขันแข็ง กล่าวคือ มีความสามารถและกระตือรือร้นในการ เรียนการสอน เป็นคนซื่อสัตย์สุจริตน่าไว้วางใจ รักษาสัญญาที่ให้ไว้กับนักเรียนเสมอ เป็นที่เข้าใจ นักเรียนได้ควบคุมกิจกรรมในชั้นเรียนโดยการให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนชี้แจงวัตถุประสงค์และ เปิดโอกาสให้มีการอภิปรายในชั้นเรียน สามารถควบคุมชั้นเรียนได้กระตุ้นให้นักเรียนกล้าที่จะแสดง ความคิดเห็น ให้ความรู้แก่นักเรียนได้ทันต่อความรู้ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ตลอดจนเป็นคนมีอารมณ์ ขันด้วย

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ดังนี้ ลักษณะการสอนที่ดี ควรที่จะยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และจะต้องสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียนทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาและครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจในตัวผู้เรียนและเปิดกว้างในทุก ๆ ด้านอีกด้วย

พัฒน์ สุจางค์ (2522 : 16-21) ได้กล่าวถึง การเรียนการสอนมีสิ่งที่จะต้องพิจารณาหลาย ประการ พอจะสรุปได้ดังนี้

1. ครูผู้สอนมีความสำคัญมาก ทักษะของผู้สอน อาชีพการงาน ซึ่งมีผลต่อความพอใจในการสอน นอกจากนี้การจูงใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการจะเรียนรู้ตลอดเวลา ก็เป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนั้นตัวผู้สอนจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความจริงใจ ความศรัทธา และความอดทน

2. ครูต้องคำนึงถึงภูมิหลังและสภาพแวดล้อมของผู้เรียนส่วนใหญ่ วัยและความต้องการของเขาด้วย

3. ขบวนการสอน ประกอบด้วยหลายขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมการ ผู้สอนควรเตรียมการสอนเมื่อได้รับมอบหมายการสอน ตลอดจนต้องเตรียมเอกสารและข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประโยชน์จากผู้สอนมากที่สุด

3.2 จัณบรยายหรือนำเสนอ การให้ข่าวสารซึ่งเป็นระยะที่สอง ของขบวนการสอนนี้ อาจกระทำไ้หลายวิธี การสอนจะเกิดประสิทธิภาพเต็มที่หากใช้วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ หลาย ๆ อย่าง ฉะนั้นผู้สอนควรมีประสบการณ์ หรือคุ้นเคย และสามารถใช่วิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้บทเรียนง่ายขึ้น และมีคุณค่าต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

3.2 การสอบ การสอบที่ดีและเกิดประสิทธิผลย่อมทำให้ผู้เรียนนำไปปฏิบัติได้ ฉะนั้น การสอบนักเรียนก็เช่นเดียวกับการสอบครูผู้สอน ย่อมนำมาพิจารณาในขบวนการสอนได้เพื่อวัดความก้าวหน้าในการเรียนเป็นระยะ ๆ และเป็นการประเมินผลการสอนของครูไปด้วยว่ามีอุปสรรคหรือปัญหาในการสอนหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลไปปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

จากที่กล่าวพอสรุปองค์ประกอบได้ดังนี้ การเรียนการสอนของครูอาจารย์จะประสบผลสำเร็จได้ ครูก็ต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องการวางแผนการสอน ขบวนการสอน ตลอดจนการวัด และประเมินผล และนำมาแก้ไขปรับปรุงครั้งต่อไป

จิรพันธ์ พูลพัฒน์ (2523 : 220-222) กล่าวว่า องค์ประกอบในการสอนประกอบด้วย

1. ปรัชญาการศึกษา ซึ่งก็คือหลักสูตรนั่นเอง เพื่อที่จะวางแนวคิดในการจัดการศึกษาว่า ต้องการให้เป็นไปในแนวใด และจะให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างไร

2. ครู เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้เกิดการสอนเกิดขึ้น ความสามารถของครูจะมีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ครูจะพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จะต้องรู้จักเลือกปรับปรุง เทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสม

3. เด็ก คือ นักเรียนซึ่งจะเป็นที่รับผลของการสอน เมื่อครูสอนจบในแต่ละครั้ง นักเรียนจะได้ผลไม่เท่าเทียมกัน ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลกับเด็กแต่ละคนมากที่สุด

4. กลวิธีการสอน เป็นวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนมีหลายรูปแบบด้วยกันก็แล้วแต่ครู จะนำวิธีการสอนซึ่งคิดว่าดีที่สุดและทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของเด็กสูงสุด ซึ่งจะประสบผลสำเร็จได้ดีหรือไม่ ก็ต้องค้นหาเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ อยู่เสมอ

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบการสอนจะเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ครูได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับนักการศึกษาอีกท่านหนึ่ง คือ

ลำพอง บุญช่วย (2524 : 1) กล่าวว่า องค์ประกอบของการเรียนการสอน มี 7 อย่าง คือ

1. ครูผู้สอน
2. ผู้เรียน
3. หลักสูตร
4. วิธีสอน
5. วัตถุประสงค์การสอน

6. สื่อการสอน

7. การประเมินผล

การจัดองค์ประกอบการเรียนการสอน เห็นได้ว่านักการศึกษาแต่ละท่านจะมองคล้าย ๆ กัน แต่จะแบ่งกันตามลักษณะที่ได้ศึกษาและปฏิบัติกันอยู่ มีนักการศึกษาอีกท่านหนึ่งที่จัดองค์ประกอบของการศึกษาไว้อย่างสอดคล้องกัน คือ

สัจจ อูทรานันท์ (2529 : 24-25) กล่าวว่า องค์ประกอบของระบบการเรียนการสอนสามารถจัดรูปแบบของการทำงานได้ดังนี้ ซึ่งได้แก่ ตัวป้อน (input) องค์ประกอบที่เป็นตัวป้อนในระบบการเรียนการสอนนั้นได้แก่ ครู นักเรียน หลักสูตร และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน มีความสำคัญ คือ

1. ครู เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้เรียน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้การเรียนการสอนจะขาดไม่ได้ เพราะถ้าไม่มีผู้เรียน การสอนก็จะไม่เกิดขึ้นแน่นอน
3. หลักสูตร หมายถึงประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายปลายทางที่ต้องการ ส่วนสำคัญของหลักสูตร ได้แก่ จุดประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนการสอนด้วย
5. สิ่งแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง การจัดเวลาเรียน การจัดห้องเรียน การเลือกแหล่งวิชาการ

จะเห็นได้ว่าในการจัดการเรียนการสอน ถ้าจะให้บรรลุผลสำเร็จจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรก็มีความสำคัญ แต่สิ่งที่สำคัญที่จะบันดาลให้เกิดการเรียนการสอนและการวัดผลตามจุดหมายที่หลักสูตรวางไว้ก็คือครู ถึงแม้ว่าหลักสูตรจะถูกพัฒนาไว้ดีเลิศเพียงใดถ้าครูไม่นำไปปฏิบัติผู้เรียนย่อมไม่เกิดการพัฒนานั่นก็คือหลักสูตรล้มเหลว (กาญจนา เกียรติประวัติ. 2524 : 3)

การวัดและการประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล เป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษา เพราะทำให้ทราบถึงการจัดการเรียนการสอนว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ทั้งยังแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนว่า บรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนรายวิชานั้น ๆ หรือไม่ โดยทั่วไปแล้วครูสามารถวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนได้หลายแบบ อาทิ การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การปฏิบัติงานของนักเรียนซึ่งแสดงถึงความสามารถของผู้เรียน การวัดผลและประเมินผลต้องกระทำกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อให้ครูได้มีโอกาสรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนั้น พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 199-200) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งจะมีลักษณะเป็น

รูปธรรม คือ จะแสดงผลของการวัดออกมาเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่านักศึกษามีความรู้มากน้อยเพียงใด จากที่ได้เรียนไปแล้ว การวัดผลและประเมินผล จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องทำการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาว่าได้ผลเพียงใด หรือต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนั้นผู้บริหารของสถานศึกษาย่อม มีส่วนรับผิดชอบในการวัดผลและประเมินผล และติดตามผลการสอนของครูว่าเป็นอย่างไร ผู้บริหาร จึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยดูแลและส่งเสริมให้การวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ หน้าที่ของผู้บริหารเกี่ยวกับการวัดประเมินผลการศึกษา มีดังนี้

1. เพื่อทราบผลการเรียนของนักศึกษา และผลการสอนของครู
2. เพื่อประโยชน์ในการเลื่อนชั้น และจัดแบ่งนักศึกษาตามความสามารถ
3. เพื่อเป็นหลักฐานในการรายงานผลให้ผู้ปกครองนักศึกษาทราบ
4. เพื่อสถิติอื่น ๆ ทางการศึกษา

อย่างไรก็ตาม การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา จะบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ซึ่งทำหน้าที่ในการวัดผลและประเมินผลนักศึกษาโดยตรง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึง มีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผล เช่น จัดให้มีการ ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการวัดผลไว้ดังนี้คือ

ชวาล แพรัตกุล (2516 : 344) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวัดผลเป็นวิธีการหรือขบวนการที่ กำหนดตัวเลขให้แก่สิ่งของหรือลักษณะหรือเหตุการณ์ใด ๆ โดยเป็นไปตามเงื่อนไขหรือกฎเกณฑ์

วิเชียร เกตุสิงห์ (2520 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวัดผล หมายถึง ขบวนการที่ทำให้ได้ มาซึ่งตัวเลข จำนวนหรือปริมาณ ซึ่งจำนวนหรือปริมาณนั้นมีความหมายแทนพฤติกรรมอย่างหนึ่ง หรือแทนผลงานที่แต่ละคนแสดงออกมา

บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์ (2521 : 6) ได้กล่าวว่าการประเมินผลเป็นกระบวนการที่ควรทำต่อ จากการวัดผลและวินิจฉัยตัดสินสรุปคุณค่าที่ได้จากการวัดอย่างมีหลักเกณฑ์

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2524 : 3-4) ได้กล่าวถึงการประเมินผล หมายความว่า กะ ประมาณค่า หรือราคาเท่าที่ควรจะเป็นเช่นประเมินราคา ประเมินผลการศึกษา

ราชบัณฑิตยสถาน (2530 : 502) นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งสารสนเทศสำหรับตัดสินคุณค่าของ โปรแกรมการศึกษา ผลผลิตกระบวนการ จุดมุ่งหมายของโครงการหรือทางเลือกต่าง ๆ ที่ออกแบบ เพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินเป็นการศึกษาหรือตรวจสอบ โครงการในระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินอยู่ หรือภายหลังที่โครงการได้สำเร็จเสร็จสิ้นไปแล้ว

ธำรง บัวศรี (2532 : 8) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงการประเมินผลหลักสูตรและการ ประเมินการเรียนการสอน

กรมวิชาการ (2535 : 1) กล่าวถึงการประเมินผล หมายถึง กระบวนการตรวจสอบการทำงาน ทั้งในช่วงขณะที่กำลังทำและช่วงเวลาที่งานเสร็จสิ้นลงแล้ว เพื่อหาข้อสรุปว่า งานที่ทำนั้นได้รับความสำเร็จตามความคาดหวังหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคใดเกิดขึ้น อันเป็นผลทำให้งานไม่สำเร็จตามความคาดหวังและจะมีแนวทางแก้ไขอย่างไร เพื่อให้การทำงานเกิดความสำเร็จหรือใกล้เคียงความคาดหวังมาก ที่สุด

อัลกิน (Alkin. 1970 : 372) ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นกระบวนการค้นหาการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการเลือกรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อรายงานสรุปสิ่งที่ประโยชน์ต่อ ผู้ตัดสินใจในแนวทางเลือกที่เหมาะสมจากแนวทางต่าง ๆ ที่มีอยู่

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าการประเมินผล หมายถึง การกะ การประมาณค่า การประเมินผล การศึกษา โดยการประเมินเป็นการตัดสินใจหาความสำเร็จ ของผลผลิตต่าง ๆ ว่าจะบรรลุถึงความสำเร็จเป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่โดยใช้ข้อมูลทางสถิติเป็นเครื่องวัดผล

ความสำคัญของการวัดผลและการประเมินผล

การวัดและการประเมินผลมีประโยชน์กับผู้สอนและผู้เรียนเป็นอย่างมากเพื่อจะได้นำมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการสอนของผู้สอนให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนเพิ่มขึ้น

อุทุมพร ทองอุไทย (2518 : 85) การวัดผลและการประเมินของครู นับเป็นความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาอีกประการหนึ่ง เพราะเป็นขบวนการที่ช่วยตัดสินใจว่ามีประสิทธิภาพในการสอน ผลของการประเมินผลจะช่วยให้ครูได้เห็นสภาพสะท้อนว่า ผู้เป็นครูทำหน้าที่ได้ครบถ้วนเพียงไรมีส่วนใดที่ยังบกพร่อง หรือจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การเรียนของผู้เรียนและการสอนของครูบรรลุเป้าหมายตามต้องการ

สุทธิ ประจักษ์ศักดิ์ (2520 : 44) ครูส่วนใหญ่มักจะขาดการประเมินผลการสอนของตนแต่จะใช้การประเมินผลการเรียน ซึ่งเป็นการประเมินผลจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียนที่แสดงออกเป็นสำคัญและยึดถือว่าเป็นการประเมินผลการสอนของตน ผลที่ได้จากการประเมินผลรวมครั้งสุดท้าย ทำให้ไม่สามารถบอกได้แน่ชัดว่า การที่ผู้เรียนสอนได้คะแนนสูงหรือได้คะแนนต่ำเป็นเพราะสติปัญญาของผู้เรียน หรือเพราะการวางแผนการจัดบรรยากาศในห้องเรียน เทคนิคการสอน ตลอดจนการใช้อุปกรณ์การเรียนของผู้สอน เพราะสภาพแวดล้อมของผู้เรียนมีผลทำให้การเรียนของผู้เรียนออกมาในลักษณะแตกต่างกัน

กรมสามัญศึกษา (2522 : 8) ได้กล่าวถึงขั้นตอนที่สำคัญในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพราะก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ คือ

1. การประเมินผลช่วยการตัดสินใจในด้านการเรียนการสอน

ผลที่ได้จากกระบวนการวัดผลและประเมินผลจะเป็นข้อมูลย้อนกลับ ที่นำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เช่น

สรุปได้ว่าการประเมินผลมีความสำคัญในการช่วยในการตัดสินใจอย่างมีภูมโนทัศน์และนำผลการประเมินเก็บไว้เป็นข้อมูลสำหรับคู่มือหรืออาจเก็บไว้เป็นข้อมูลต่อไปได้

ขบวนการในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

ทิตนา แคมมณี (2526 : 53) ได้สรุปกระบวนการในการประเมินผลหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การกำหนดว่าจะประเมินอะไรเฉพาะเจาะจง
2. การกำหนดว่าต้องการข้อมูลอะไรที่จะนำมาช่วยในการประเมินผล
3. การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในข้อ 2
4. การกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานในการประเมินผล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์
6. หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้วจะมีการส่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้แก่ผู้ที่

ตัดสินใจ หรือดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของหลักสูตรนั้น

เอกศักดิ์ บุตรลับ (2537 : 53) ได้กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลการเรียน การสอน จะต้องกระทำอย่างมีระบบ ซึ่งควรดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ในการวัดผลและประเมินผลให้ชัดเจนว่าต้องการวัดผลเพื่อการตัดสินใจเลือกเพื่อจัดตำแหน่ง เพื่อตรวจสอบความรู้หรือเพื่อการวินิจฉัย
2. จัดทำตารางวิเคราะห์จุดประสงค์และเนื้อหา เพื่อที่จะบอกให้ทราบว่าจะออกข้อสอบวัดเนื้อหาใด ในพฤติกรรมใด แค่นั้นและเพียงใด เพื่อข้อสอบที่สร้างขึ้นวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการ
3. เลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลให้สอดคล้องและเหมาะสมกับข้อมูลที่จะวัดโดยพยายามใช้เทคนิคการวัดหลาย ๆ วิธี
4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลหลังจากกำหนดว่าจะใช้วิธีใดวัดผลแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการสร้างเครื่องมือวัดผลตามที่กำหนดซึ่งเครื่องมือที่ใช้กันมากในการวัดผลการเรียนการสอน ได้แก่ แบบทดสอบ
5. ดำเนินการวัดผลเป็นขั้นตอนของการนำเครื่องมือไปทดสอบหาข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการประเมินผล
6. การประเมินผลและการใช้ผลจากการวัด จุดหมายปลายทางของการวัดผลก็เพื่อปรับปรุงการเรียนของผู้เรียนและการสอนของครู ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด ควรปรับปรุงและแก้ไขอย่างไร

จากที่ได้กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ขบวนการในการวัดผลและประเมินผลนั้นต้องมีการกำหนดจุดประสงค์ในการวัดให้ชัดเจน และวิเคราะห์เนื้อหาของการวัดให้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งได้จากการสร้างเครื่องมือว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมก็ทำการปรับปรุง แก้ไขต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ เพราะสื่อการเรียนการสอนสามารถทำให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย สามารถเพิ่มความเป็นรูปธรรมและความเป็นจริงต่อการเรียนรู้ สามารถนำเรื่องราว หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ห่างไกลเข้ามาในห้องเรียนได้ สื่อการเรียนการสอนจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดความคิด มองเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องราวหรือสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ถูกต้อง และสามารถจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้นาน ครูสามารถนำสื่อมาประกอบการสอนได้ทุกขั้นตอนของการสอน ตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุปบทเรียน

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า สื่อการเรียนการสอนดังนี้

จารึก ชุกติติกุล (2520 : 170) ให้คำนิยามว่า “สื่อการเรียนการสอน คือสิ่งใด ๆ ที่ครูกำหนดขึ้นเป็นเครื่องมือ เพื่อประโยชน์ในการสื่อความหมาย และหรือเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ในการสอนแต่ละครั้ง อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน”

ชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ (2521 : 88) กล่าวว่าไว้ว่า สื่อการสอนหมายถึงอะไรก็ได้ที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจ สนุก ตื่นเต้น และทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

วาสนา ชาวหา (2522 : 59) ให้ความหมายไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลางนำความรู้ไปสู่ผู้เรียนและทำให้การเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดี

ส่วน พงศ์ หรดาล (2532 : 195) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการสอนว่าบทบาทต่อการเรียนการสอนของครู โดยสื่อการสอนสามารถช่วยครูในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มากขึ้น
2. ช่วยให้ครูจัดเนื้อหาวิชาได้อย่างมีความหมาย
3. ช่วยครูในการแนะนำและควบคุมผู้เรียนให้มีพฤติกรรมในทางที่พึงปรารถนา
4. ช่วยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ
5. ช่วยให้ครูสอนได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
6. ช่วยให้ครูสอนได้ง่ายขึ้น
7. ช่วยให้ครูสอนได้รวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534 : 43-44) กล่าวว่าสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนดำเนินไปสู่เป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ วัตถุ สิ่งของที่มีอยู่ในธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีสอน และกิจกรรม ซึ่งได้นำมาใช้ในการถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอน ดังเช่น จินตนา ไบกชุย (2536 : 11) ให้ความเห็นเกี่ยวกับสื่อการเรียน

การสอนว่า คือเครื่องมือหรือวัสดุที่จัดทำขึ้น ซึ่งมีข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของครูและนักศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา เกิดทักษะกระบวนการและความรู้สึกรักนึกคิดต่าง ๆ อันจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความหมายดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดของไฮนิช และคนอื่น ๆ (กิดานันท์ มลิทอง. 2536 : 75; อ้างอิงมาจาก Heinich and others. 1989 : 7-8) ที่กล่าวว่าสื่อการสอน หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิดีโอ โทรทัศน์ วีดิโอ แผ่นภูมิ ภาพนิ่ง ฯลฯ ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่ง กิดานันท์ มลิทอง (253 : 83) ให้ความหมายว่า สื่อการเรียนการสอนจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น
2. สื่อจะช่วยกระตุ้น และสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกสนานและไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน
3. การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันและเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น

อำภา บุญช่วย (2537 : 98) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า สื่อการเรียนการสอนที่ใช้กันมาก คือ ภาษาพูด และภาษาเขียน ต่อมาได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ ในปัจจุบันพบว่า มีสื่อการเรียนการสอนมากมายหลายชนิด เพราะถือว่าสื่อการเรียนการสอน คือมือที่สามของครู ดังนั้นบทบาทของสื่อการเรียนการสอนในบทเรียนจึงเป็นตัวกลางในการให้ข้อมูลความรู้ หรือสิ่งบอกกล่าวแก่ผู้เรียน แต่การใช้สื่อการเรียนการสอนให้ได้ผล สื่อนั้นต้องตรงกับจุดประสงค์เนื้อหาและกิจกรรมของบทเรียน

จากที่ได้กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าสื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือที่เป็นตัวกลางทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

คุณสมบัติของสื่อการสอน

คุณสมบัติของสื่อการเรียนการสอนนั้นควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ต้องได้ประโยชน์คุ้มค่ากับที่ได้ลงทุนจัดหา
2. คำนึงถึงการประหยัด คือทำจากวัสดุราคาถูก และหาได้ง่ายตามท้องถิ่น
3. ต้องมีความประณีต เรียบร้อย สวยงาม น่าสนใจ ดูแล้วเข้าใจง่าย
4. ต้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับหลายบทเรียน และตรงตามจุดมุ่งหมายของบทเรียนนั้น ๆ

5. ต้องให้ตรงกับเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน
6. ต้องมีขนาดและจำนวนพอเหมาะกับจำนวนของผู้เรียน
7. ต้องเหมาะสมกับวัย ความต้องการ และระดับชั้นผู้เรียน
8. ต้องคงทนถาวร ใช้ได้หลาย ๆ ครั้ง เก็บไว้ใช้ได้นาน คำนึงค่าของเงิน เวลา และแรงงาน
9. ครูและผู้เรียนควรวางแผนร่วมกันและช่วยกันทำ

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า คุณสมบัติของสื่อการสอนจะต้องมีประโยชน์และ คำนึงค่าต่อการจัดหามาและต้องหาง่ายตามท้องถิ่นนั้น ๆ มีความประณีต คงทน และมีขนาดกระทัดรัด ในการเคลื่อนย้ายไปมาได้ง่ายและเมื่อนำมาประกอบการสอน สามารถทำการถ่ายทอดได้เป็นอย่างดี ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้สอนอีกด้วย

ประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน

เอกศักดิ์ บุตรลับ (2537 : 355) ได้กล่าวว่าการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและใช้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน มีดังนี้

1. กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน ซึ่งจะเป็แนวทางให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และเกิดประสบการณ์
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอันเป็นวิธีทางนำไปสู่การ เรียนรู้อย่างแท้จริง
3. ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดและความเข้าใจที่ถูกต้อง และรวดเร็ว
4. ผู้เรียนเกิดทักษะในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จากสื่อการเรียนการสอนนั้น
5. ผู้เรียนจดจำเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ ได้นาน แม่นยำและถูกต้อง
6. เพิ่มพูนประสบการณ์เดิมของผู้เรียน และเปลี่ยนแปลงเจตคติในทางที่พึงปรารถนาได้

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ดังนี้ ประโยชน์ของสื่อการสอน หมายถึง การใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเอาใจใส่ต่อการเรียน เพราะสื่อมีความสำคัญอย่างยิ่งเป็นตัวกลางในการสื่อความหมายระหว่างผู้สอนและผู้เรียนได้ถูกต้องและรวดเร็ว

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

วินโก และสกูลิ่ง (ทองทิพย์ วรรณพัฒน์และคณะ. 2520 : 115-116 ; อ้างอิงมาจาก Wingo and Schorling. n.d.) ได้แบ่งสื่อการเรียนการสอน ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. สื่อการเรียนการสอนประเภทสองมิติ ได้แก่ รูปภาพ ภาพถ่าย ภาพเขียน แผนที่ แผนภูมิ โปสเตอร์ ไดอะแกรม และกราฟ เป็นต้น
2. สื่อการเรียนการสอนประเภทสามมิติ ได้แก่ วัสดุมีทรงต่าง ๆ คือ ของจริงของตัวอย่างหุ่นจำลอง เป็นต้น

3. สื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการฟังหรือเครื่องเสียง ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น

4. สื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการฉาย ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพนิ่ง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เป็นต้น

สุวรรณ ปะวรรณจะ. (สุวรรณ ปะวรรณจะ. 2522 : 183 ; อ้างอิงมาจาก สำเนา วารสาร. ม.ป.ป.) ได้แยกประเภทของสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. วัสดุและเครื่องมือที่ไม่ต้องฉาย ได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ ของจริง ของตัวอย่าง หุ่นจำลอง ลูกโลก แผนที่ กระดานดำ ป้ายนิเทศ ฯลฯ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ เช่น การศึกษานอกสถานที่ การแสดงละคร นิทรรศการ การสาธิต และการทดลอง เป็นต้น

2. วัสดุและเครื่องมือที่ต้องฉาย ได้แก่ สไลด์ फिल्मสตริป ภาพยนต์ แผ่นภาพ โปร่งแสง ภาพทึบแสง บรรดาสิ่งที่จะนำไปฉายเหล่านี้เรียกว่า “วัสดุ” ส่วนเครื่องฉาย ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เรียกว่า “อุปกรณ์”

เอกศักดิ์ บุตรลับ (2537 : 382-383) ได้แบ่งสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. สื่อประเภทวัสดุ (Materials of Software) ได้แก่ สื่อเล็ก (Small Media) ที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาค เสียง และอักษร ในรูปแบบต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 วัสดุที่เสนอความรู้ได้จากตัวมันเอง ได้แก่ หนังสือเรียนหรือตำรา ของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ ป้ายนิเทศ เป็นต้น

1.2 วัสดุที่ต้องอาศัยสื่อประเภทเครื่องกลไก (Hardware) เป็นตัวนำเสนอความรู้ ได้แก่ फिल्म ภาพยนตร์ แผ่นสไลด์ फिल्मสตริป เทปบันทึก รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เป็นต้น

2. สื่อประเภทเครื่องมืออุปกรณ์ (Hardware) ได้แก่ สื่อใหญ่ (Big Media) ที่เป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ที่จะถ่ายทอดไปยังผู้เรียน สื่อประเภทนี้ตัวของมันเองแล้วแทบจะไม่มีประโยชน์ในการสื่อความหมายเลย ถ้าไม่มีความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ มาป้อนผ่านเครื่องกลไก เหล่านี้ดังนั้นประเภทนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อประเภทวัสดุ (Software) สื่อการเรียนการสอนประเภทนี้ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉายภาพนิ่ง เป็นต้น

3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ (Techniques or Methods) ตัวกลางในกระบวนการเรียนการสอน บางครั้งจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคหรือวิธีการ ได้แก่ การสาธิต การทดลอง การแสดงละคร การศึกษานอกสถานที่ นิทรรศการ ตลอดจนเทคนิคในการเสนอบทเรียนด้วยสื่อประเภทวัสดุและเครื่องมือ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งอาจารย์ผู้สอนควรจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมเพราะสื่อการสอนมีความสำคัญและเป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดจากผู้สอนไปสู่บทเรียน ให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม และรวดเร็ว

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

ปัญหาการเรียนที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง ที่สร้างความหนักใจให้กับผู้เกี่ยวข้อง ทุก ๆ ฝ่าย ที่มีหน้าที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา ซึ่งปัญหาที่พบก็มีหลากหลายรูปแบบ ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนของนักศึกษาทั้งสิ้น และปัญหาเหล่านี้มักเกิดขึ้นเสมอในทุกระดับการศึกษาจะแตกต่างกันไปบ้างก็เพียงแต่ว่าปัญหานั้นมีมากหรือน้อย ในสถาบันอุดมศึกษาปัญหาการเรียนการสอน นับว่ามีความสำคัญยิ่งที่จะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษเพราะการเรียนการสอนเป็นงานแรก และเป็นงานหลักของสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป (ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. 2533 : 89)

ถึงแม้ว่าการเรียนการสอนจะเป็นภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาแต่การจัดการเรียนการสอน มิใช่ว่าจะกระทำได้อย่างราบรื่นเสมอไป ในบางครั้งก็ยังมีปัญหาที่ต้องแก้ไข และบางครั้งความต้องการของนิสิตก็เป็นส่วนสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนจะต้องนำมาพิจารณาร่วมด้วย ดังที่ได้มีผู้สนใจศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2533) ได้กล่าวถึงรูปแบบและวิธีการในการสอนระดับอุดมศึกษา ซึ่งรูปแบบและวิธีการดังกล่าวนี้มีทั้งผลดี และผลเสียที่จะส่งผลต่อการเรียนการสอน รูปแบบและวิธีการในส่วนที่กล่าวถึง ได้แก่รูปแบบที่เน้นตัวครู รูปแบบที่เน้นเนื้อหา รูปแบบที่เน้นเครื่องมือและอุปกรณ์ รูปแบบที่เน้นตัวผู้เรียน รูปแบบที่เน้นประสบการณ์จริง อย่างไรก็ตาม ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ ยังเห็นว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหา หรือทำให้ปัญหาในการเรียนการสอนลุกลามไปได้ก็คือ ตัวผู้สอนเอง ถ้าหากผู้สอนมีจิตสำนึกต่อการสอนอย่างแท้จริง ยอมสละเวลาและยอมรับความสำคัญต่อวิชาชีพที่ตนปฏิบัติอยู่แล้วก็จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา (ทองคูณ หงส์พันธุ์. 2524 : 7) ซึ่งนำเสนอต่อคณะกรรมการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย พบว่า ปัญหาต่าง ๆ มีดังนี้

1. ปัญหาด้านจุดมุ่งหมายในทัศนะของนักศึกษา มีความเห็นว่า
 - 1.1 นักศึกษาไม่มีโอกาสเข้าร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายการศึกษา
 - 1.2 สถาบันการศึกษาตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดี แต่ขาดการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น บางแห่งตั้งวัตถุประสงค์ไว้สูงเกินไป
 - 1.3 ขาดการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา

1.4 ในส่วนตัวของนักศึกษาจะมุ่งศึกษาเพื่อยกระดับฐานะของตนเองเป็นส่วนใหญ่โดยขาดการนำความรู้ไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

2. ปัญหาด้านหลักสูตรและสภาพการเรียนการสอน

2.1 ผู้สอนใช้การบรรยาย ทำให้เบื่อหน่าย และการสอนมีลักษณะให้ท่องจำเนื้อหามากเกินไป

2.2 หนังสืออ้างอิงมีน้อย ขาดตำราต่างประเทศที่แปลเป็นภาษาไทย

2.3 ผู้สอนขาดความเป็นกันเอง และมาสอนไม่สม่ำเสมอ

3. ปัญหาการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

3.1 ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ชอล์กและกระดานดำเป็นอุปกรณ์การสอน

3.2 ผู้สอนไม่เข้าใจและไม่มีทักษะในการใช้อุปกรณ์ สื่อการเรียนต่าง ๆ

4. ปัญหาการประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนและผู้สอน

4.1 ผู้สอนไม่มีหลักเกณฑ์วัดผลที่แน่นอน

4.2 ผู้สอนบางท่านให้คะแนนจากผลงาน หรือสอบเพียงอย่างเดียว ควรพิจารณาการแสดงความคิดเห็นควบคู่กันไปกับการรายงาน การสอบข้อเขียน ไม่ควรนำเรื่องส่วนตัวมาเกี่ยวข้อง ให้ความสนทนสนมและความใกล้ชิดกันเกินไป

พิสิฐ เมธาภัทร และธีรพล เมธิกุล (2529 : 2) ได้กล่าวว่าสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนวิชาชีพของครูช่างเกิดขึ้นจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

1. คุณภาพหลักสูตร ถ้าหลักสูตรไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์หรือประเมินผลที่ดีและถูกต้องอาจทำให้เกิดปัญหาได้ คือ ตัวหลักสูตรมีเฉพาะหัวข้อ รายวิชาไม่มีรายละเอียดของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ทำให้ครูผู้สอนเลือกเนื้อหาในการสอนในแต่ละโรงเรียนแตกต่างกันออกไปตามความถนัดของตนเอง หรือตามหนังสือ ตำราต่าง ๆ ที่ตัวเองมีอยู่ อาจเป็นสาเหตุทำให้ผู้เรียนได้รับเนื้อหาที่ไม่ตรงกับความต้องการในงานอาชีพจริง

2. การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนมากที่สอนวิชาเทคนิคในสถาบันกรมอาชีวศึกษาจะใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ผู้เรียนขาดส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน ขาดแรงจูงใจและความตั้งใจในการเรียน ขาดอุปกรณ์ช่วยสอน โดยเฉพาะเนื้อหาวิชาเทคนิคซึ่งต้องการในสิ่งที่เห็นจริงได้ลงมือปฏิบัติการจริง ๆ และยังพบอีกว่าการเรียนการสอนของครูในแต่ละครั้งส่วนใหญ่จะไม่มีวัตถุประสงค์ของการสอน และไม่มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ความก้าวหน้าทางการเรียนว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

ดังจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนที่เป็นวิธีระบบจะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการศึกษาอย่างแท้จริง สามารถทราบถึงจุดบกพร่องของการเรียนการสอน และสามารถนำมาปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการได้ ส่วนการ

สอนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และทักษะการช่าง ผู้สอน ผู้เรียน และสื่อเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก ตลอดทั้งการยึดถือ และยึดปฏิบัติอย่างถูกวิธีจึงจะมีประสิทธิภาพ สำหรับปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนนั้น ประการสำคัญจะอยู่ที่ ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 15-20) ได้กล่าวถึงปัญหาของนิสิตนักศึกษาไว้ว่า การที่นิสิต นักศึกษามีจำนวนมากขึ้นเป็นเหตุให้เกิดปัญหาหลายด้าน ปัญหาต่าง ๆ อาจพิจารณาเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

1. ค่านิยมการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง ตลอดจนคนในสังคมผลักดันให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลายมุ่งสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยมิได้ตระหนักในความไม่พร้อมของเด็ก เมื่อนิสิต นักศึกษาไม่พร้อมที่จะเรียนจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย หรือไม่สามารจะได้เรียนได้
2. ความผิดหวังต่อสภาพการคัดเลือก หลังจากนักเรียนมัธยมได้พยายามจะสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษา ผู้ที่สอบได้นั้นบางคนมักจะเข้าไม่ได้ตามคณะที่ตนพอใจ เมื่อสอบเข้าได้ศึกษาในคณะที่ตนไม่พึงประสงค์ทำให้เกิดความท้อแท้ใจและก่อให้เกิดปัญหาทางวิชาการคือ ไม่สนใจที่จะศึกษาค้นคว้า มุ่งแต่ความคิดที่จะสอบใหม่ นักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ตกอยู่ในสภาพความไม่พึงพอใจต่อสถาบันที่สอบคัดเลือกได้ เมื่อใจไม่รักทำให้ปรับตัวไม่ได้ มีผลกระทบไปสู่การศึกษา
3. ปัญหาด้านการเงิน นิสิต นักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องค่าใช้จ่ายในขณะที่ศึกษาอยู่ สาเหตุมาจากผู้ปกครองไม่สามารถส่งเสียค่าเล่าเรียนเนื่องจากมีฐานะยากจน บางทีไม่มีเงินค่าอาหารกลางวัน อาจทำให้กระทบต่อผลการเรียนถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลือ
4. ปัญหาด้านครอบครัว มีนิสิต นักศึกษา จำนวนหนึ่งที่บิดา มารดาเสียชีวิตไปแล้ว หรือมีครอบครัวที่แตกแยกสภาพครอบครัวที่สูญเสียผู้อุปการะหรือหลักชีวิตไปอาจทำให้นักศึกษาเกิดความว้าวุ่น คับข้องใจ ทำให้มีผลมาสู่ห้องเรียนหรือปรับตัวกับสภาพการศึกษา
5. ปัญหาด้านสุขภาพ นิสิต นักศึกษาแทบทุกคนที่มีปัญหาส่วนตัวมาสู่สถาบันอุดมศึกษาด้วย เช่น ปัญหาด้านสุขภาพ มีผู้กล่าวว่านิสิต นักศึกษาเกือบทุกคนเป็นหรือเคยเป็นโรคทางเดินอาหาร ปวดท้อง ท้องไม่ปกติ โรคกระเพาะอาหาร
6. ปัญหาด้านการเรียน เนื่องจากการเรียนระดับอุดมศึกษาเป็นการส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า รู้จักใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกต ชักถาม จดจำ ตำราลงปฏิบัติจริงจากการอ่าน การเรียนระดับนี้จึงยากกว่าระดับมัธยมศึกษา และนักศึกษาระดับนี้มีความใกล้ชิดกับอาจารย์น้อยจึงต้องรู้จักค้นคว้า สร้างวินัยในตนเอง ในด้านการเรียนค่อนข้างจะอิสระไปไหนมาไหนได้สะดวก ไม่มีอาจารย์ควบคุมดูแลหรือบังคับให้เข้าชั้นเรียน จึงเป็นเหตุให้หลายคนไม่รู้จักบังคับใจตนเอง ถึงเวลาเรียนก็สนทนากันบ้าง จดคำบรรยายไม่ทันบ้าง ผลการเรียนส่วนใหญ่ในชั้นปีที่ 1 มักสอบตก เมื่อได้คะแนนไม่ดีก็จะเกิดการทอดถอนมากขึ้น ไม่มีกำลังใจในการค้นคว้าหาความรู้ต่อไป

รุจิร ภู่อาระ (2531 : 72-73) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ผู้สอน และผู้บริหารในระดับอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับตัวผู้เรียนที่อาจทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์โดยตรงกับปัญหาการเรียนการสอน การขาดคุณลักษณะบางประการของผู้เรียนทำให้การเรียนการสอนไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าว คือ

1. ระดับสติปัญญาและความถนัดทางการเรียน สิ่งนี้คงปฏิเสธได้ยากว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน ผู้มีสติปัญญาสูงย่อมจะมีปัญหาทางการเรียนน้อยกว่าผู้ที่มีสติปัญญาดำกว่า ซึ่งผู้สอนก็ต้องรู้จักจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของผู้เรียนด้วย

2. องค์ประกอบทางด้านสรีระร่างกายภายนอกซึ่ง ได้แก่ ประสาทสัมผัสของผู้เรียนที่จะสามารถรับรู้สิ่งที่ผู้สอนได้มากน้อยเพียงใด เช่น ผู้เรียนบางคนอาจมีสายตาผิดปกติ ความสามารถในการได้ยิน สุขภาพจิต ฯลฯ ถ้าการเรียนบางวิชาจำเป็นต้องอาศัยทักษะเหล่านี้ก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาในการสอนได้

3. บุคลิกภาพและอุปนิสัยส่วนตัว ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความมั่นใจในตนเอง ทักษะติดต่ออาจารย์ผู้สอน ทักษะติดต่อวิชาเรียน ทักษะติดต่อสถาบันและวิชาชีพที่เรียน สิ่งเหล่านี้จะมีผลอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน ผู้เรียนบางคนไม่สามารถจะเลือกเรียนในสาขาวิชาชีพที่ตนรัก ระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย บางคนที่สอบได้ในวิชาที่ตนไม่ได้ตั้งใจจะเรียน ขาดความสนใจและเอาใจใส่ เพราะจิตใจมุ่งแต่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัยใหม่ในปีต่อไป

4. สภาพทางบ้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยล้วนแต่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดปัญหาทางการเรียนการสอน แม้ผู้สอนจะทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดแต่ถ้าผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพปัญหาในครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง อาจทำให้ผู้เรียนต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งหารายได้มาช่วยเหลือการศึกษาของตนเองด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการเรียนการสอน

รัชธานี ชัชวาลย์ปรีชา (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิตวิชาเอกพลศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า อาจารย์และนิสิต นักศึกษามีความคิดเห็น สอดคล้องกันว่าประสบปัญหาในเรื่องหลักสูตร คือ เนื้อหาไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตที่เรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ยังขาดงบประมาณและการประสานงานระหว่างอาจารย์กับนิสิต นักศึกษา ปัญหาการเรียน นิสิต นักศึกษาขาดการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมและไม่ได้รับความสะดวก นอกจากนั้นยังขาดแหล่งค้นคว้า เนื่องจากห้องสมุดมีหนังสือ เอกสาร วารสารทางพลศึกษา และวิชาการทั่วไปน้อย

ทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ (2539 : 91-92) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาโทวิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน และ ด้านส่วนตัวผู้เรียน พบว่า นิสิตปริญญาโทมีปัญหาด้านหลักสูตรเนื้อหามากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจสังคมการเมือง เน้นเนื้อหาใหม่ ด้านวิธีการเรียนการสอนควรเน้นภาคปฏิบัติ ไม่ควรเน้นเนื้อหา สำหรับด้าน สภาพแวดล้อมในการเรียน ห้องสมุดควรเปิดบริการภาคพิเศษในวันหยุดด้วยเพราะ นิสิตมีเวลาน้อย ในด้านส่วนตัวของผู้เรียนควรเปลี่ยนเวลาโดยเฉพาะภาคพิเศษที่ต้องเรียนวันศุกร์

สมจิตร ยิ่งยงดำรงฤทธิ์ (2540 : 82-83) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพ หลักสูตร ระยะเวลา แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาสำคัญของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่างในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ คือ

1. ด้านหลักสูตร ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากเนื้อหาวิชาที่เรียนรวบรัดเกินไป และเวลาเรียนตลอดหลักสูตรน้อยเกินไป
2. ด้านกระบวนการเรียนการสอน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากการสอนกระทำเฉพาะในสถานศึกษา ผู้เรียนไม่มีโอกาสออกไปดูงาน / ฝึกงานนอกสถานที่ และหนังสือ ตำราเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน
3. ด้านผู้สอน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้สอนเข้าระเบียบเกินไป และจำนวนผู้สอนมีน้อย
4. ด้านผู้เรียน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนเนื้อหาในบทเรียนและนักศึกษาเรียนไม่รู้เรื่อง ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนจากปริญญานิพนธ์หลายเล่มที่ได้กล่าวถึงปัญหาด้านต่าง ๆ ในการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยหลายท่านได้เสนอไว้ ดังนี้ ทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ (2539 : 5-6), รัชณี ทรัพย์สิน (2537 : 4), อุไรวรรณ วรรณสินธุ์ (2540 : 6), จันทบุรี วัชยทำคะ (2536 : 4-5), นวพร ธนวัฒน์ (2536 : 6) และ สมศักดิ์ สรสินธุ์ (2540 : 6) โดยการนำปัญหาด้านต่าง ๆ ในการเรียนการสอนมาแจกแจง เพื่อหาปัญหาด้านที่เหมือน ๆ กันไว้ในกลุ่มเดียวกัน

ความถี่ปัญหาในการเรียนการสอน							
ปัญหา	1	2	3	4	5	6	รวม
ด้านหลักสูตร	/	/	/	/	/	/	6
ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน	/	/	/	/		/	5
ด้านสื่อการเรียนการสอนและ							
สิ่งอำนวยความสะดวก	/	/		/	/	/	5
ด้านผู้เรียน	/		/		/		3
ด้านผู้สอน		/			/		2
ด้านการวัดผลประเมินผล				/		/	2
ด้านเครื่องมือเครื่องจักร		/					1
ด้านโรงฝึกงาน		/					1
จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน				/			1
การจัดบุคลากรผู้สอน				/			1

1. ทศนีย์ พิศาลรัตนคุณ 2. รัชนี ทรัพย์สิน , 3. อุไรวรรณ วรรณสินธุ์
 4. จันทบุรี วัชย์ปัทกะ ; 5. นวพร ธนวัฒน์ 6. สมศักดิ์ สรสินธุ์

ผู้วิจัยสามารถสรุปปัญหาในการเรียนการสอนด้านที่มีความถี่สูง ๆ และใช้เป็นกรอบในการวิจัยได้ 6 ด้าน คือ

1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร
2. ด้านวิธีการเรียนการสอน
3. ด้านผู้เรียน
4. ด้านผู้สอน
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล
6. ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2541 จำนวน 788 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สุ่มจากประชากร โดยใช้สัดส่วนประมาณ 60% ได้กลุ่มตัวอย่าง 500 คน จากจำนวนประชากรข้างต้น ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้วิชาเอก ชั้นปีที่ศึกษาเป็นระดับชั้นในการสุ่ม จำแนกดังตาราง

สาขาวิชา	ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		รวม (คน)	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
การบัญชี	167	106	209	132	376	238
การตลาด	206	131	206	131	412	262
รวมทั้งสิ้น	373	237	415	263	788	500

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิต โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการเรียน 6 ด้าน ๆ ละ 13 ข้อ จำนวน 78 ข้อ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

- 4. หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด
- 3 หมายถึง เป็นปัญหามาก
- 2 หมายถึง เป็นปัญหาน้อย
- 1 หมายถึง เป็นปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อทราบความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียน แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สัมภาษณ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนโดยการสัมภาษณ์นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4
3. รวบรวมสาระและเนื้อหาต่างๆ ที่ได้จากเอกสาร งานวิจัย และการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนของนิสิต โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมาย
4. สร้างแบบสอบถามปัญหาในการเรียน 6 ด้าน ๆ ละ 15 ข้อ จำนวน 90 ข้อ
5. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพิ่มเติม
6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ลำอังก์ งามวิชา อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ และอาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ

7. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนออาจารย์ผู้ควบคุมพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

8. นำแบบสอบถามไปทดลอง (Tryout) กับนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน และนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยการใช้การทดสอบค่าที ($t - test$) แล้วคัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้แต่ละ 13 ข้อ รวมจำนวน 78 ข้อ

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ($\alpha - Coefficient$) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่ออาจารย์ที่ควบคุมนิสิตภาคสมทบ วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เพื่อขอความร่วมมืออนุญาตให้นิสิตตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนนิสิต
3. ชี้แจงให้นิสิตภาคสมทบเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการตอบ และอธิบายวิธีตอบแบบสอบถามก่อนให้ทุกคนเริ่มต้นทำ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer plus) โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนิสิตหลักสูตรธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง มีปัญหาน้อย

คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง มีปัญหามาก

คะแนน 3.51 – 4.00 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

3. เปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการใช้การทดสอบค่าที ($t - test$)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้สูตร (Edward. 1960 : 104)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

$\bar{X}_H, \bar{X}_L$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและต่ำ

S_H^2, S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและต่ำตามลำดับ

n_H, n_L แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดในกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและต่ำตามลำดับ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2523 : 98-99)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบปัญหาในการเรียนระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test

เมื่อทดสอบความแปรปรวนของประชากรกลุ่มที่ 1 (σ_1^2) และกลุ่มที่ 2 (σ_2^2)

ถ้าพบ $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$ ใช้ t -test (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

ถ้าพบ $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$ ใช้ t-test (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

$\bar{X}_1$, $\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2 , S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) การวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนิสิต

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนของนิสิตในด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามเพศ วิชาเอก และระดับชั้น

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก รายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ วิชาเอก และระดับชั้น

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนของนิสิต จากแบบสอบถามปลายเปิด จากกลุ่มตัวอย่าง 500 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 314 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 โดยใช้วิธีการนำเสนอในรูปความถี่ ประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ วิชาเอก และระดับชั้น

สถานภาพ	จำนวน (คน)	คิดเป็น (ร้อยละ)
เพศ		
1. ชาย	107	22.7
2. หญิง	364	77.3
รวม	471	100.0
วิชาเอก		
1. การบัญชี	235	49.9
2. การตลาด	236	50.1
รวม	471	100.0
ระดับชั้น		
1. ชั้นปีที่ 3	237	50.3
2. ชั้นปีที่ 4	234	49.7
รวม	471	100.0

จากตาราง 1 แสดงว่า นิสิตหญิงมีจำนวนมากกว่านิสิตชาย (นิสิตหญิงมี 77.3% นิสิตชายมี 22.7%) นิสิตวิชาเอกการบัญชีและวิชาเอกการตลาด มีจำนวนใกล้เคียงกัน (วิชาเอกการบัญชีมี 49.9% วิชาเอกการตลาด มี 50.1%) และจำนวนนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีจำนวนใกล้เคียงกัน (ชั้นปีที่ 3 มี 50.3% ชั้นปีที่ 4 มี 49.7%)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนของนิสิต ในด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังแสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาในการเรียนของนิสิต โดยรวมและรายด้าน (N = 471)

ปัญหาในการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านหลักสูตร	2.5502	0.4973	มาก
ด้านวิธีการเรียนการสอน	2.7064	0.4881	มาก
ด้านผู้เรียน	2.5595	0.4579	มาก
ด้านผู้สอน	2.1888	0.5370	น้อย
ด้านวัดผลและประเมินผล	2.3023	0.4750	น้อย
ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก	2.8535	0.4849	มาก
รวม	2.5263	0.3585	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่า นิสิตมีปัญหาในการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นิสิตมีปัญหาในการเรียนด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาในการเรียนด้านผู้สอนและด้านวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านหลักสูตร โดยรวม และรายข้อ (N = 471)

ปัญหาในการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านหลักสูตร			
1. ผู้เรียนขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ตนเองเรียน.....	2.1656	0.7815	น้อย
2. ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี.....	3.0998	0.8876	มาก
3. ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชาในกลุ่มเนื้อหาวิชาเอกเลือก.....	2.9384	0.9667	มาก
4. ผู้เรียนไม่ได้เลือกเรียนรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีตามความถนัด.....	3.0594	0.8434	มาก
5. ผู้เรียนไม่ได้เลือกเรียนรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีตามความสนใจ.....	3.0679	0.8578	มาก
6. เนื้อหาในแต่ละรายวิชามีปริมาณไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต.....	2.2251	0.7775	น้อย
7. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรขาดการปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมทางธุรกิจที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง.....	2.0764	0.7872	น้อย
8. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรขาดการปลูกฝังด้านจรรยาบรรณทางธุรกิจที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง.....	2.1125	0.7622	น้อย
9. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรรวบรัดเกินไป.....	2.6369	0.8467	มาก
10. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่ทันสมัยและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน.....	2.2887	0.8464	น้อย
11. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่ได้บรรจุทักษะที่จำเป็นบางอย่างในการปฏิบัติงานจริงของผู้เรียน.....	2.6093	0.8507	มาก
12. เนื้อหาที่เรียนนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้น้อย.....	2.3482	0.8391	น้อย
13. เนื้อหาวิชาที่เรียนเน้นภาคปฏิบัติมีน้อยเกินไป.....	2.5244	0.8866	มาก
รวม	2.5502	0.4973	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่าปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านหลักสูตร โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนระดับมาก คือผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี ($\bar{X} = 3.0998$) ระดับรองลงมาคือ ผู้เรียนไม่ได้เลือกเรียนรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีตามความสนใจ ($\bar{X} = 3.0679$) และผู้เรียนไม่ได้เลือกเรียนรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีตามความถนัด ($\bar{X} = 3.0594$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่เป็นปัญหาในระดับน้อยเป็นอันดับสุดท้าย คือ เนื้อหาวิชาในหลักสูตรขาดการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรมทางธุรกิจที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 2.1125$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านวิธีการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ (N = 471)

ปัญหาในการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านวิธีการเรียนการสอน			
1. ผู้สอนขาดการนำเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	2.5202	0.8220	มาก
2. งานที่ผู้สอนมอบหมายให้ศึกษาค้นคว้านอกชั้นเรียนมีปริมาณมากเกินไป.....	2.5117	0.7985	มาก
3. บางวิชามีการจัดวิทยากรพิเศษมาบรรยายน้อยเกินไป.....	2.5456	0.8565	มาก
4. ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้การบรรยายเพียงอย่างเดียว.....	2.7898	0.8280	มาก
5. การศึกษาดูงานในสถานประกอบการทางธุรกิจมีน้อยเกินไป.....	3.2951	0.8920	มาก
6. การจัดเวลาการฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการมีน้อย.....	3.3907	0.8201	มาก
7. เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมกลุ่มมีน้อยเกินไป.....	2.5732	0.8959	มาก
8. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย..	2.4692	0.8421	น้อย
9. สภาพบรรยากาศภายในห้องเรียนไม่ส่งเสริมเกิดการเรียนรู้..	2.3121	0.9238	น้อย
10. จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมีจำนวนมากเกินไป.....	3.0446	0.9087	มาก
11. ผู้สอนสอนเร็วเกินไป.....	2.6115	0.8068	มาก
12. ผู้สอนเน้นสอนให้จับเนื้อหามากกว่าเน้นสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้.....	2.7049	0.8944	มาก
13. ขณะที่มีการรายงาน ผู้สอนไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้...	2.4140	0.8682	น้อย
รวม	2.7064	0.4881	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านวิธีการเรียนการสอนโดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมาก คือ การจัดเวลาการฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการมีน้อย ($\bar{X} = 3.3907$) รองลงมาคือ การศึกษาดูงานในสถานประกอบการทางธุรกิจมีน้อยเกินไป ($\bar{X} = 3.2951$) จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมีจำนวนมากเกินไป ($\bar{X} = 3.0446$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่เป็นปัญหาในระดับน้อยเป็นอันดับสุดท้าย คือ สภาพบรรยากาศภายในห้องเรียนไม่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.3121$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านผู้เรียน โดยรวมและรายด้าน (N = 471)

ปัญหาในการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านผู้เรียน			
1. ผู้เรียนไม่มีเวลาเข้าหอสมุด หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกชั้นเรียน.....	2.5180	0.9715	มาก
2. ผู้เรียนไม่มีทักษะในการค้นคว้า.....	2.2887	0.8052	น้อย
3. ผู้เรียนเข้าห้องเรียนช้าเกือบทุกชั่วโมงเพราะติดภาระการทำงาน.....	2.1762	1.0046	น้อย
4. ผู้เรียนไม่สามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานที่มอบหมายตามแผนการเรียนได้.....	2.1656	0.8398	น้อย
5. ผู้เรียนไม่กล้าซักถามผู้สอนในสิ่งที่ตนไม่เข้าใจในขณะที่เรียน.....	2.4374	0.8653	น้อย
6. ผู้เรียนไม่มีเวลามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียน.....	2.9936	0.8932	มาก
7. มีความแตกต่างกันมากในพื้นที่ความรู้เดิมระหว่างผู้เรียน.....	2.3715	0.8752	น้อย
8. ค่าใช้จ่ายในการเรียนตลอดหลักสูตรสูงมาก.....	3.5732	0.6330	มากที่สุด
9. ผู้เรียนมีปัญหาในเรื่องค่าใช้จ่ายด้านการเรียน.....	2.9788	0.8627	มาก
10. ความสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียนมีน้อยมาก.....	2.5605	0.9654	มาก
11. ผู้เรียนต้องใช้เวลาในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมชั้นเรียนเนื่องจากมาเรียนเฉพาะนอกเวลาราชการเท่านั้น.....	2.3949	0.9069	น้อย
12. การทำกิจกรรมวิชาการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากไม่มีเวลารวมกลุ่มกัน.....	2.8450	0.8476	มาก
13. ผู้เรียนมีภาระรับผิดชอบทางครอบครัว ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียน.....	1.9703	0.8939	น้อย
รวม	2.5595	0.4579	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านผู้เรียน ซึ่งโดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า มีเพียงข้อเดียวที่ เป็นปัญหาในระดับมากที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายในการเรียนตลอดหลักสูตรสูงมาก ($\bar{X} = 3.5732$) ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมาก คือ ผู้เรียนไม่มีเวลามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียน ($\bar{X} = 2.9936$) รองลงมา คือ ผู้เรียนมีปัญหาในเรื่องค่าใช้จ่ายด้านการเรียน ($\bar{X} = 2.9788$) ส่วนข้อที่เป็นปัญหาในระดับน้อยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ผู้เรียนมีภาระรับผิดชอบทางครอบครัว ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียน ($\bar{X} = 1.9703$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านผู้สอน โดยรวมและรายด้าน (N = 471)

ปัญหาในการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านผู้สอน			
1. ผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน.....	1.99894	0.6668	น้อย
2. ผู้สอนขาดความเป็นกันเองกับผู้เรียน.....	1.9873	0.7379	น้อย
3. ผู้สอนขาดทักษะ ความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้.....	2.1019	0.8469	น้อย
4. ผู้สอนขาดการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน เพื่อที่จะทำให้นิสิตกระตือรือร้นในการเรียน.....	2.5287	0.8572	มาก
5. ผู้สอนบรรยายไม่ชัดเจน ทำให้ผู้เรียนขาดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน.....	2.4310	0.8296	น้อย
6. ผู้สอนขาดการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ ฯลฯ ในขณะที่มีการเรียนการสอน.....	2.4437	0.8125	น้อย
7. ผู้สอนไม่สามารถตอบคำถามของนิสิตได้และบางครั้งก็ตอบไม่ตรงคำถาม.....	1.9512	0.7907	น้อย
8. ผู้สอนบรรยายเนื้อหาในรายวิชาที่สอนเร็วเกินไป ทำให้ผู้เรียนตามไม่ทัน.....	2.5584	0.8227	มาก
9. ผู้สอนเข้าสอนไม่ตรงเวลา	1.8917	0.7168	น้อย
10. ผู้สอนไม่เตรียมการสอน.....	1.7155	0.7054	น้อย
11. ผู้สอนขาดความเอาใจใส่ต่อปัญหาในการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล.....	2.5881	0.8380	มาก
12. ผู้สอนขาดการนำข้อเสนอแนะของผู้เรียนไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน.....	2.4692	0.8086	น้อย
13. บุคลิกภาพของผู้สอนไม่เหมาะกับการสอนวิชาทางธุรกิจ..	1.7983	0.7203	น้อย
รวม	2.1888	0.5370	น้อย

จากตาราง 6 แสดงว่าปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านผู้สอน โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมาก คือ ผู้สอนขาดความเอาใจใส่ต่อปัญหาในการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 2.5881$) รองลงมา คือ ผู้สอนบรรยาย เนื้อหาในรายวิชาที่สอนเร็วเกินไปทำให้ผู้เรียนตามไม่ทัน ($\bar{X} = 2.5584$) และผู้สอนขาดการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเพื่อที่จะทำให้นิสิตกระตือรือร้นในการเรียน ($\bar{X} = 2.5287$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่เป็นปัญหาในระดับน้อยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ผู้สอนไม่เตรียมการสอน ($\bar{X} = 1.7155$) เป็นปัญหาในการเรียนน้อย ที่สุด

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านวัดผลและ
ประเมินผล โดยรวมและรายด้าน (N = 471)

ปัญหาในการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านวัดผลและประเมินผล			
1. ผู้สอนควบคุมห้องสอบไม่รัดกุมทำให้มีการลอกข้อสอบ ซึ่งส่งผลให้การตัดเกรดขาดความยุติธรรม.....	2.1231	0.9575	น้อย
2. ข้อทดสอบวัดความรู้ ความจำมากเกินไป.....	2.5372	0.8494	มาก
3. เกณฑ์ในการพิจารณาการวัดผลและประเมินผลที่กำหนด ไว้ในคำอธิบายรายวิชาไม่ชัดเจน.....	2.1338	0.8259	น้อย
4. ผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การวัดผลและประเมินผล เช่น การกำหนดคะแนนเก็บ เป็นต้น.....	2.5393	0.8367	มาก
5. การวัดผลและประเมินผลไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้.....	2.1444	0.7237	น้อย
6. จำนวนข้อสอบมีมาก แต่ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อยเกินไป	2.6285	0.8776	มาก
7. ผู้สอนขาดความยุติธรรมในการตัดเกรด.....	2.0403	0.7966	น้อย
8. ผู้สอนไม่ได้ทำการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ.....	2.1656	0.7280	น้อย
9. ข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้ง ไม่ตรง กับเนื้อหาที่เรียน.....	2.0127	0.8250	น้อย
10. ผู้สอนออกข้อสอบไม่ครอบคลุมเนื้อหา.....	2.1316	0.7744	น้อย
11. ข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้ง มี ความยากเกินไป.....	2.4289	0.7846	น้อย
12. ผู้สอนไม่อธิบายข้อบกพร่องที่พบจากการวัดผลและ ประเมินผลให้ผู้เรียนทราบ.....	2.7983	0.8627	มาก
13. การแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบหลังการวัดและ ประเมินผลไม่ตรงตามกำหนดเวลาที่ทางมหาวิทยาลัยฯ ระบุไว้.....	2.2463	0.8672	น้อย
รวม	2.3023	0.4750	น้อย

จากตาราง 7 แสดงว่าปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านวัดผลและประเมินผล ซึ่งโดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมาก คือ ผู้สอนไม่อธิบายข้อบกพร่องที่พบจากการวัดผลและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบ ($\bar{X} = 2.7983$) รองลงมา คือ จำนวนข้อสอบมีมาก แต่ใช้เวลาในการทำข้อสอบน้อยเกินไป ($\bar{X} = 2.6285$) และผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการวัดผลและประเมินผล เช่น การกำหนดคะแนนเก็บ เป็นต้น ($\bar{X} = 2.5393$) ข้อที่เป็นปัญหาระดับน้อยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้งไม่ตรงกับเนื้อหาที่เรียน ($\bar{X} = 2.0127$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการเรียนของนิสิต (N = 471) ด้านสื่อ
การเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมและรายข้อ

ปัญหาในการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก			
1. สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ไม่ทันสมัย	2.0552	0.8487	น้อย
2. สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ชำรุดบ่อย.....	2.4416	0.8705	น้อย
3. จำนวนสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ กับจำนวนของผู้เรียน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ.....	3.3652	0.7898	มาก
4. เจ้าหน้าที่เทคนิคซึ่งควบคุมระบบโสตทัศนศึกษาไม่อยู่ประจำห้อง	2.3928	0.8434	น้อย
5. ไม่มีห้องบริการข่าวสารทางธุรกิจของภาควิชาโดยเฉพาะ...	3.1656	0.8214	มาก
6. หนังสือทางด้านบริหารธุรกิจเก่าและล้าสมัย.....	2.8259	0.8749	มาก
7. ในวันหยุดราชการหอสมุดเปิดบริการชั้นกินไป.....	2.4183	0.8832	น้อย
8. สถานที่พักผ่อนสำหรับนิสิตมีไม่เพียงพอ.....	3.0764	0.8864	มาก
9. โรงอาหารไม่สะอาด.....	2.4904	0.8552	มาก
10. ตู้น้ำดื่มมีไม่เพียงพอ.....	3.0467	0.8739	มาก
11. ตู้น้ำดื่มน้ำไม่คอยไหล และสกปรก.....	3.1359	0.9007	มาก
12. ห้องน้ำมีไม่เพียงพอ.....	3.1635	0.9091	มาก
13. ลิฟท์มีจำนวนไม่เพียงพอและค้างบ่อย.....	3.5180	0.7258	มากที่สุด
รวม	2.8535	0.4849	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมากที่สุดมีเพียงข้อเดียว คือ ลิฟท์มีจำนวนไม่เพียงพอและค้างบ่อย ($\bar{X} = 3.5180$) ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมากคือ จำนวนสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนของผู้เรียน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ($\bar{X} = 3.3652$) รองลงมา คือ ไม่มีห้องบริการข่าวสารทางธุรกิจของภาควิชาโดยเฉพาะ ($\bar{X} = 3.1656$) และห้องน้ำมีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.1635$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่เป็นปัญหาในระดับน้อยเป็นอันดับสุดท้าย คือ สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 2.0552$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิต ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ วิชาเอก และระดับชั้น ดังแสดงในตารางที่ 9-11

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิต รายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ

ปัญหาในการเรียน	ชาย (N = 107)			หญิง (N = 364)			t
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ด้านหลักสูตร	2.5830	0.4965	มาก	2.5406	0.4978	มาก	.78
2. ด้านวิธีการเรียนการสอน	2.6786	0.4911	มาก	2.7145	0.4877	มาก	-.67
3. ด้านผู้เรียน	2.5694	0.4145	มาก	2.5566	0.4704	มาก	.25
4. ด้านผู้สอน	2.1855	0.5040	น้อย	2.1898	0.5470	น้อย	-.07
5. ด้านวัดผลและประเมินผล	2.3293	0.4691	น้อย	2.2944	0.4771	น้อย	.67
6. ด้านสื่อการเรียนการสอนและ สิ่งอำนวยความสะดวก	2.7800	0.4837	มาก	2.8751	0.4838	มาก	-1.79
รวม	2.5210	0.3328	มาก	2.5285	0.3661	มาก	-.19

จากตาราง 9 แสดงว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาในการเรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาในการเรียนรายด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิต รายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตาม
วิชาเอก

ปัญหาในการเรียน	สาขาการบัญชี (N = 235)			สาขาการตลาด (N = 236)			t
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ด้านหลักสูตร	2.6000	0.4844	มาก	2.5007	0.5060	มาก	2.18*
2. ด้านวิธีการเรียนการสอน	2.7352	0.4835	มาก	2.6776	0.4920	มาก	1.28
3. ด้านผู้เรียน	2.4939	0.4493	น้อย	2.6248	0.4580	มาก	-3.13**
4. ด้านผู้สอน	2.2484	0.5495	น้อย	2.1294	0.5187	น้อย	2.42*
5. ด้านวัดผลและประเมินผล	2.2678	0.4655	น้อย	2.3367	0.4829	น้อย	- 1.58
6. ด้านสื่อการเรียนการสอนและ สิ่งอำนวยความสะดวก	2.8095	0.4994	มาก	2.8973	0.4670	มาก	- 1.97*
รวม	2.5258	0.3536	มาก	2.5278	0.3641	มาก	- .06

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 แสดงว่านิสิตวิชาเอกการบัญชีและวิชาเอกการตลาด มีปัญหาด้านผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตวิชาเอกการบัญชีมีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร และด้านผู้สอน มากกว่านิสิตวิชาเอกการตลาด ส่วนนิสิตการตลาดมีปัญหาด้านผู้เรียน และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก มากกว่านิสิตวิชาเอกการบัญชี ส่วนวิธีการเรียนการสอนและด้านวัดผลและประเมินผล นิสิตทั้ง 2 วิชาเอกมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิต รายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามระดับชั้น

ปัญหาในการเรียน	ชั้นปีที่ 3 (N = 237)			ชั้นปีที่ 4 (N = 236)			t
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ด้านหลักสูตร	2.6488	0.4852	มาก	2.4504	0.4904	น้อย	4.41**
2. ด้านวิธีการเรียนการสอน	2.7955	0.4542	มาก	2.6160	0.5054	มาก	4.05**
3. ด้านผู้เรียน	2.6414	0.4419	มาก	2.4767	0.4599	น้อย	3.96**
4. ด้านผู้สอน	2.2674	0.4946	น้อย	2.1091	0.5669	น้อย	3.23**
5. ด้านวัดผลและประเมินผล	2.3204	0.4735	น้อย	2.2840	0.4770	น้อย	0.83
6. ด้านสื่อการเรียนการสอนและ สิ่งอำนวยความสะดวก	2.8961	0.4555	มาก	2.8103	0.5104	มาก	1.93
รวม	2.5949	0.3292	มาก	2.4578	0.3741	น้อย	4.23**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีปัญหาด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน และด้านผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 มีปัญหาในการเรียนด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ส่วนด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก นิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตชั้นปีที่ 4 มีปัญหาในการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดของนิสิตเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
ปัญหาในการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน
ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อที่	ความเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านหลักสูตร		
1	ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เช่น คอมพิวเตอร์.	109
2	ควรให้นิสิตได้มีโอกาสเลือกรายวิชาในกลุ่มเนื้อหาวิชาเอกเลือกและวิชาเลือกเสรี..	47
3	บางวิชาไม่ควรมีการสอนเพราะไม่ค่อยได้นำไปใช้ในชีวิตรูทกิจ.....	8
4	ควรเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าเน้นภาคทฤษฎี.....	23
5	ควรปรับปรุงหลักสูตรให้เข้ม และควรเจาะลึกวิชาเฉพาะให้ละเอียดกว่านี้.....	19
ด้านวิธีการเรียนการสอน		
1	ควรลดจำนวนของนิสิตแต่ละชั้นเรียนให้น้อยลง.....	71
2	ควรมีเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ เพื่อจะทำให้การเรียนการสอนไม่น่าเบื่อ.....	68
3	ควรเน้นการคิดวิเคราะห์ให้มากกว่าการท่องจำ.....	10
4	ควรมีการสอนเพียง 5 วัน คือ จันทร์-ศุกร์.....	1
5	ควรจัดให้มีการออกไปศึกษาดูงานในสถานประกอบการทางธุรกิจ.....	18
ด้านผู้เรียน		
1	ควรลดค่าหน่วยกิตให้น้อยลง.....	45
2	ควรมีกิจกรรมให้ผู้เรียนทำมากกว่านี้เพราะจะได้เพิ่มความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน.....	14
3	ผู้เรียนมีความแตกต่างกันมากในพื้นที่ความรู้เดิม.....	3
4	ควรมีการให้นิสิตภาคสมทบมีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา.....	2
5	ควรกวาดขันเครื่องแต่งกายเวลามาเข้าชั้นเรียน.....	10
6	ควรมอบหมายงานให้ผู้เรียนรับผิดชอบน้อยลงเพราะผู้เรียนมีภาระงานมาก.....	15

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านผู้สอน		
1	ผู้สอนควรนำเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการสอนเพราะจะทำให้ไม่น่าเบื่อ.	89
2	ผู้สอนควรสนใจปัญหาของผู้เรียนทุก ๆ คน ให้มากขึ้น.....	16
3	ในรายวิชาเดียวกันผู้สอนแต่ละท่านให้เกณฑ์การตัดเกรดไม่เท่าเทียมกัน.....	3
4	ควรมีการประเมินผลผู้สอน.....	6
5	ผู้สอนเป็นผู้มีความรู้มากแต่ขาดประสบการณ์จึงไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน ได้.....	15
ด้านการวัดผลและประเมินผล		
1	ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการวัดผลและประเมินผล เช่น การกำหนดคะแนนเก็บ เป็นต้น.....	6
2	การวัดผลและประเมินผลควรมีเกณฑ์มาตรฐานและมีความยุติธรรม.....	48
3	ควรอธิบายข้อบกพร่องที่พบจากการวัดผลและประเมินผลมาแจ้งให้ผู้เรียนทราบ	7
4	ข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลควรตรงกับเนื้อหาที่เรียน.....	13
5	ควรใช้เวลาในการทำข้อทดสอบให้เหมาะสมกับจำนวนข้อสอบที่มีจำนวนมาก.	6
ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก		
1	ควรเพิ่มสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนให้เพียงพอ เช่น คอมพิวเตอร์และควรเตรียมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน.....	131
2	ควรเพิ่มตู้น้ำดื่มให้เพียงพอกับจำนวนนิสิต.....	15
3	ห้องน้ำควรดูแลความสะอาด และเพิ่มจำนวนห้องน้ำให้เพียงพอกับจำนวนนิสิต.	33
4	ลิฟต์มีน้อยและควรมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลควบคุมเพราะค้างบ่อย.....	18
5	ควรมีตำราหรือหนังสือและข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจมากกว่านี้.....	2
6	เจ้าหน้าที่เทคนิคควรอยู่ประจำห้องให้มากกว่านี้.....	12

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า นิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในการเรียน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก เพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตร ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นต้น รองลงมา คือ ควรให้นิสิตได้มีโอกาสเลือกรายวิชาในกลุ่มเนื้อหาวิชาเอกเลือกและวิชาเลือกเสรี และควรเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าเน้นภาคทฤษฎี
2. ด้านการเรียนการสอน ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรลดจำนวนของนิสิตแต่ละชั้นเรียนให้น้อยลง รองลงมา คือ ควรมีเทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ เพื่อจะทำให้การเรียนการสอนไม่น่าเบื่อ และควรจัดให้มีการออกไปศึกษาดูงานในสถานประกอบการทางธุรกิจ
3. ด้านผู้เรียน ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรลดค่าหน่วยกิตให้น้อยลง รองลงมา คือ ควรมอบหมายงานให้ผู้เรียนรับผิดชอบน้อยลงเนื่องจากผู้เรียนมีภาระงานมาก และ ควรมีกิจกรรมให้ผู้เรียนทำมากกว่านี้เพราะจะได้เพิ่มความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน
4. ด้านผู้สอน ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ ผู้สอนควรนำเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการสอนเพราะจะทำให้ไม่น่าเบื่อ รองลงมา คือ ผู้สอนควรสนใจปัญหาของผู้เรียนทุก ๆ คน ให้มากขึ้น และผู้สอนเป็นผู้มีความรู้มากแต่ขาดประสบการณ์จึงไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้
5. ด้านวัดผลและประเมินผล ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ การวัดผลและประเมินผลควรมีเกณฑ์มาตรฐานและมีความยุติธรรม รองลงมา คือ ข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลควรตรงกับเนื้อหาที่เรียน และควรอธิบายข้อบกพร่องที่พบจากการวัดผลและประเมินผลมาแจ้งให้ผู้เรียนทราบ
6. ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก ข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรเพิ่มสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนให้เพียงพอ เช่น คอมพิวเตอร์ และควรเตรียมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รองลงมาคือ ห้องน้ำควรดูแลความสะอาดและเพิ่มจำนวนห้องน้ำให้เพียงพอกับจำนวนนิสิต และลิฟท์มีน้อยและควรมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลควบคุมเพราะค้างบ่อย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกตามเพศ วิชาเอก และระดับชั้น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบปัญหาในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ซึ่งจะเป็นแนวทางแก่ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและจัดบริการด้านต่าง ๆ ในกระบวนการเรียนการสอนของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2541 จำนวน 788 คน
กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) วิชาเอกการบัญชี และวิชาเอกการตลาด ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2541 จำนวน 500 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Randoms Sampling)

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ทำการศึกษากับประชากรที่เป็นนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) วิชาเอกการบัญชี วิชาเอกการตลาด ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 ภาคฤดูร้อน ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 500 ฉบับ ได้รับคืนมา 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาแบบสอบถามไปดำเนินการคัดเลือกเฉพาะที่สมบูรณ์ ได้ทั้งสิ้น 471 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 94.2 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 4 ตัวเลือก เกี่ยวกับปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการเรียน 6 ด้าน ๆ ละ 13 ข้อ จำนวน 78 ข้อ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อทราบความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกระทำการประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer plus) โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง มีปัญหาน้อย

คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง มีปัญหามาก

คะแนน 3.51 – 4.00 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

3. เปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิต ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าที (t – test)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก สรุปได้ดังนี้

1. นิสิตปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี)

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีปัญหาในการเรียนโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านหลักสูตร ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนมาก คือ ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี รองลงมา คือ ผู้เรียนไม่ได้เลือกเรียนรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีตามความสนใจ และผู้เรียนไม่ได้เลือกเรียนรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีตามความถนัด

ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนน้อย คือ เนื้อหาวิชาในหลักสูตรขาดการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม ทางธุรกิจที่สามารถนำไปปฏิบัติจริง

1.2 ด้านวิธีการเรียนการสอน ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนมาก คือ การจัดเวลาฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการมีน้อย รองลงมา คือ การศึกษาดูงานในสถานประกอบการทางธุรกิจมีน้อย และจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมีจำนวนมากเกินไป

ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนน้อย คือ สภาพบรรยากาศภายในห้องเรียนไม่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้

1.3 ด้านผู้เรียน ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนมากที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายในการเรียนตลอดหลักสูตรสูงมาก มีปัญหามาก คือ ผู้เรียนไม่มีเวลามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียน และผู้เรียนมีปัญหาในเรื่องค่าใช้จ่ายด้านการเรียน

ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนน้อย คือ ผู้เรียนมีภาระรับผิดชอบทางครอบครัว ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียน

1.4 ด้านผู้สอน ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนมาก คือ ผู้สอนขาดความเอาใจใส่ต่อปัญหาในการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ผู้สอนบรรยายเนื้อหาในรายวิชาที่สอนเร็วเกินไป ทำให้ผู้เรียนตามไม่ทัน และผู้สอนขาดการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเพื่อที่จะทำให้นิสิตกระตือรือร้นในการเรียน

ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนน้อย คือ ผู้สอนไม่เตรียมการสอน

1.5 ด้านวัดผลและประเมินผล ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนมาก คือ ผู้สอนไม่อธิบายข้อบกพร่องที่พบจากการวัดผลและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบ ข้อที่เป็นปัญหามากรองลงมา คือ จำนวนข้อสอบมีมาก แต่ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อยเกินไป ข้อทดสอบวัดความรู้ความจำมากเกินไป และผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการวัดผลและประเมินผล เช่น การกำหนดคะแนนเก็บ

ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนน้อย คือ ข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้งไม่ตรงกับเนื้อหาที่เรียน

1.6 ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนมากที่สุด คือ ลิฟต์มีจำนวนไม่เพียงพอและค้างบ่อย ข้อที่เป็นปัญหามาก คือ จำนวนสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนของผู้เรียน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ รองลงมา คือ ไม่มีห้องบริการข่าวสารทางธุรกิจของภาควิชาโดยเฉพาะ และห้องน้ำมีไม่เพียงพอ

ข้อที่เป็นปัญหาในการเรียนน้อย คือ สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่ทันสมัย

2. จากผลการเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก รายงานด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ ปรากฏผลดังนี้

2.1 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาในการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาในการเรียนรายด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 นิสิตวิชาเอกการบัญชีและวิชาเอกการตลาด มีปัญหาด้านผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตวิชาเอกการบัญชีมีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร และด้านผู้สอน มากกว่านิสิตวิชาเอกการตลาด ส่วนนิสิตการตลาดมีปัญหาด้านผู้เรียน และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก มากกว่านิสิต

วิชาเอกการบัญชี ส่วนปัญหาด้านวิธีการเรียนการสอนและด้านวัดผลและประเมินผลนิสิตทั้ง 2 วิชาเอกมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

2.3 นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีปัญหาด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน และด้านผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นิสิตชั้นปีที่ 3 มีปัญหาในการเรียนด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ส่วนด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก นิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตชั้นปีที่ 4 มีปัญหาในการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผล

1. ผลจากการศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านหลักสูตร นิสิตมีปัญหาในการเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ได้เปิดสอนเมื่อ พ.ศ.2538 และยังไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หลักสูตรที่จัดให้เรียนส่วนใหญ่ทางภาควิชาจะจัดรายวิชาให้เอง นิสิตไม่สามารถเลือกเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามความสนใจ และอาจเป็นไปได้ที่นิสิตยังไม่เข้าใจลักษณะโครงสร้างและเนื้อหาวิชาที่ลงทะเบียนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของรัชธานี ชัชวาลปรีชา (2523) พบว่าปัญหาการเรียนของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ประสบปัญหาหลักสูตรไม่เหมาะสม ยังขาดงบประมาณและขาดการประสานงานระหว่างอาจารย์และนิสิต และการสร้างหลักสูตรยึดครูผู้สอนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาที่เรียน (กรมอาชีวศึกษา. 2529 : 9) จึงเป็นผลให้เนื้อหาของหลักสูตรไม่สนองต่อความต้องการของนักศึกษาทุกกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ฉายายนต์ (2526 : 60-62) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางด้านการเรียนการสอนแผนกช่างเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ในโรงเรียนสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่าปัญหาในการเรียนวิชาชีพคือผู้เรียนฝึกภาคปฏิบัติน้อยไป ควรจะให้ผู้เรียนได้ศึกษาภาคปฏิบัติมากขึ้น และผู้เรียนขาดความมั่นใจในการเรียน ควรจะมีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับลักษณะของหลักสูตรที่ดี ดังที่เสาวนีย์ เลวลย์ (2536 : 44-46) ได้กล่าวไว้ คือ หลักสูตรต้องมีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคม มีความยืดหยุ่นตามความสนใจ ความต้องการและความ

ถนัดของผู้เรียน ยืดหยุ่นตามสภาพท้องถิ่น และสถานภาพของโรงเรียน และควรเป็นหลักสูตรที่บุคคลทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการสร้างหรือปรับปรุง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วินัย สายหงษ์ (2528 : 93) ที่พบว่า หลักสูตรควรยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น และควรเปลี่ยนแปลงเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ

1.2 ด้านวิธีการเรียนการสอน นิสิตมีปัญหาในการเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิชาที่สอนไม่ทันสมัย ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร และผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรเลือกใช้กลวิธีที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ โดยจัดสภาพ การเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้สอดคล้องกัน เพื่อให้ นิสิตมีความรู้หรือเกิดทักษะวิชาชีพนั้น ๆ เช่น การเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายเสริมในบางวิชาซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนการสอนในปัจจุบัน รวมทั้งครูผู้สอนจะต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีความก้าวไปไกล ดังนั้น นิสิตเห็นว่าคุณรู้ใหม่ ๆ จึงมีความจำเป็นสูงในการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของอัปสร มีสิงห์ (2534 : 55) กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนว่า ครูผู้สอนควรมีข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ สามารถชี้แนะสิ่งที่เหมาะสมแก่นิสิตได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญสม ศิริธำนันท์ (2529) ที่พบว่า นักศึกษามีความต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมีความรู้และแนะนำวิธีการใหม่ ๆ ด้านอาชีพให้แก่ นักศึกษาอยู่เสมอ ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องมีการเพิ่มพูนความรู้ด้วยการฝึกอบรม เพื่อให้การเรียนการสอนได้ตรงตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือความถนัด ด้วยเหตุนี้ อาจทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของความสามารถของครูผู้สอนเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นในส่วนของครูผู้สอนก็ต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ โดยเลือกวิธีการสอน เลือกวัสดุการศึกษา และดำเนินการสอนได้อย่างบรรลุผลผ่านไปในแต่ละปีการศึกษาด้วยดี ตลอดจนจัดการประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนการสอนในแต่ละวิชาได้สอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทำให้นิสิตตระหนักถึงการทำหน้าที่ที่เหมาะสมของครูผู้สอน อย่างไร ก็ตามในบางส่วน นิสิตอาจมีความคาดหวังเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ในระดับสูง ซึ่งสถาบันก็อาจได้ตระหนักดี และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดมา แต่นิสิตบางส่วนอาจยังไม่สามารถเข้าใจได้เนื่องจากขาดประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ดังที่กาญจนา คุณารักษ์ (2527 : 11) และสันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 12) กล่าวไว้ว่า ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามจุดหมาย เพราะผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอด ปลุกฝัง ชี้แนะ เป็นผู้เลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เลือกวัสดุอุปกรณ์ จัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน และดำเนินการประเมินผลให้บรรลุถึงเป้าหมายของการศึกษา

1.3 ด้านผู้เรียน นิสิตมีปัญหาในการเรียนอยู่ในระดับมาก ข้อที่เป็นปัญหามาก คือ ค่าใช้จ่ายในการเรียนตลอดหลักสูตรสูงมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลให้ค่าครองชีพสูงขึ้น ประกอบกับนิสิตส่วนใหญ่ยังไม่มีอาชีพ และบางส่วนที่มีอาชีพก็มีรายได้เฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 5,000 – 8,000 บาท ซึ่งนับว่าไม่มากนักในสภาพเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร จึงทำให้ขาดสนใจในเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเมธีฉายอรุณ (2536 : 143) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูงศึกษาเฉพาะกรณีที่วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่านักศึกษาขาดสนใจในเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียน และในขณะเดียวกันหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) เป็นลักษณะโครงการพิเศษ การเรียนการสอนใช้นอกเวลาราชการ จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายสูง

1.4 ด้านผู้สอน นิสิตมีปัญหาในการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมีคุณลักษณะที่เหมาะสม เช่น เสียสละ ชัดเจน มีความอดทนและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี รวมทั้งมีความรับผิดชอบในการสอนเป็นอย่างดี ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ และคน อื่น ๆ (2540 : 1-25) ได้ให้ความเห็นว่า การเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ครูผู้สอนต้องมีความรู้ที่จะสอน มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน มีความเห็นใจผู้เรียน มีการยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูกับศิษย์ ซึ่งสอดคล้องกับ ถาวร สารวิทย์ (ม.ป.ป : 89-90) กล่าวว่า ครูผู้สอนวิชาชีพธุรกิจควรมีความรู้ความสามารถในการสอน มีความสามารถในการสอน ความสามารถในการสอนของครูธุรกิจนั้นขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีสอน ซึ่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ครูทุกคนควรจะต้องฝึกฝนและปฏิบัติให้เกิดความชำนาญและทักษะ รวมทั้งต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองด้วย

1.5 ด้านวัดผลและประเมินผล นิสิตมีปัญหาในการเรียนอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้และมีความเข้าใจถึงความต้องการที่แท้จริงในการที่จะให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการสอน รวมทั้งมีความใกล้ชิด และปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนตลอดเวลา ทำให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนได้อย่างละเอียด เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการประเมินผลได้อย่างถูกต้องและยุติธรรมที่สุด ประกอบกับผู้บริหารได้ให้อิสระแก่ผู้สอนให้วัดผลและประเมินผลเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง และผู้สอนได้มีการชี้แจงรายละเอียดของเกณฑ์ที่ใช้วัดผลเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง และอาจารย์ผู้สอนได้มีการแจ้งรายละเอียดของเกณฑ์ที่ใช้วัดผลและประเมินผลแก่ผู้เรียนทุกครั้ง และประเมินผลจากรายงานที่มอบหมาย รวมทั้งประเมินจากแบบทดสอบแบบปรนัย และอัตนัยควบคู่กันไป แต่อย่างไรก็ตาม นิสิตต้องการให้ครูผู้สอนแจ้งข้อผิดพลาดที่พบจากการประเมินผลในแต่ละครั้งให้นิสิตทราบ และยังต้องการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลให้มากขึ้น นอกจากนี้การวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม จากเหตุผลดังกล่าวทำให้มีปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับน้อยซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชโรทัย

บัญญัติ (2540 : 89) ที่พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วัยกลางคนและสูงอายุในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน เรียนทางไกล จังหวัดกำแพงเพชร มีปัญหาการเรียนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.6 ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก นิสิตมีปัญหาในการเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนนิสิตที่เข้ารับการศึกษามีจำนวนมากเกินไป จึงทำให้ความพร้อมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่เพียงพอ เช่น คอมพิวเตอร์ เนื่องจากพื้นที่มีจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล เกตุปมา (2526 : 53) ที่พบว่านักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนรู้อย่างมากซึ่งสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหามากที่สุด คือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกเก่าและล้าสมัย และจากการสำรวจการเรียนการสอนในโรงเรียนสารพัดช่าง พบว่า วัสดุ-อุปกรณ์ บางวิชาล้าสมัยและชำรุดเสียหายไม่เหมาะสมในการฝึก และวัสดุ-อุปกรณ์บางวิชาไม่เพียงพอแก่นักศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2529)

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก รายด้านและรวมทุกด้าน ปรากฏผลดังนี้

2.1 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาในการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก และรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนิสิตชายและนิสิตหญิงมีปัญหาในการเรียนรายด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตชายและนิสิตหญิงที่เข้ามาเรียนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความสนใจและต้องการจะมีความรู้และทักษะทางวิชาชีพ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ หรือเพื่อพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากพื้นฐานความต้องการและความรู้สึกลึกซึ้งที่คล้ายคลึงกัน เมื่อได้มาเรียนในสถาบันเดียวกัน ในหลักสูตรเดียวกัน ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนในลักษณะเดียวกัน อยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ย่อมทำให้นิสิตเหล่านี้เกิดความคิดในแนวเดียวกัน

2.2 นิสิตวิชาเอกการบัญชีและวิชาเอกการตลาด มีปัญหาด้านผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตวิชาเอกการบัญชีมีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตร และด้านผู้สอน มากกว่านิสิตวิชาเอกการตลาด ส่วนนิสิตการตลาดมีปัญหาด้านผู้เรียน และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก มากกว่านิสิตวิชาเอกการบัญชี ส่วนวิธีการเรียนการสอนและด้านวัดผลและประเมินผลมีปัญหาไม่แตกต่างกัน ทั้ง

นี้อาจเป็นเพราะ นิสิตวิชาเอกการบัญชีมีความตั้งใจในการเรียนสูง มีความมุ่งมั่นที่จะได้รับความรู้จากการศึกษาเล่าเรียน เพื่อนำไปประกอบอาชีพในการเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต หรือนักบัญชีที่มีความสามารถสูง ดังนั้นถ้าหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสม มีเนื้อหาวิชาที่ไม่ครอบคลุมวิชาชีพ จะทำให้ขาดความรู้ ขาดประสบการณ์ในการนำไปประกอบอาชีพ นอกจากนั้นในด้านผู้สอน ถ้าผู้สอนไม่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดกระบวนการวิชาการ ไม่สามารถนำประสบการณ์จริงในการทำงานเพื่อชี้แนะให้กับนิสิตได้ จะส่งผลให้นิสิตไม่เข้าใจในวิชาการทั้งทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติ เนื่องจากกระบวนการวิชาการบัญชีเป็นลักษณะความรู้ ความเข้าใจ การวิเคราะห์หาคำนวณ และเป็นวิชาชีพที่มีความเสี่ยงต่อหลักกฎหมาย นิสิตจะต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้อง มีไหวพริบ และไม่ขัดต่อหลักกฎหมาย

ส่วนนิสิตวิชาเอกการตลาด มีปัญหาในด้านผู้เรียนเพราะโดยลักษณะการเรียนสาขาการตลาด ผู้เรียนจะมีความชอบในการแสดงออก ชอบพูด ชอบภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก ในลักษณะวิชาการตลาดเป็นลักษณะต้องแสดงชี้แจงให้ผู้บริโภคเข้าใจ ดังนั้นนิสิตวิชาเอกการตลาดจึงต้องการอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยเพื่อเป็นแนวทางในการโน้มน้าวความสนใจในการเรียน เป็นการจูงใจให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนซึ่งตามธรรมชาติของผู้เรียนนิสิตวิชาเอกการตลาดต้องอาศัยสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นตัวกระตุ้นและเร้าใจให้ผู้เรียนมีความสนใจและต้องการเรียนมากขึ้น

ส่วนวิธีการเรียนการสอนและด้านวัดผลและประเมินผลไม่แตกต่างกัน เพราะ นิสิตทั้งสองสาขามุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้เพื่ออนาคตของตนเองจึงต้องตั้งใจศึกษาหาความรู้ ทั้งในเรื่องการเข้าชั้นเรียน การเข้าห้องสมุด การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อเตรียมตัวสำหรับการสอบในแต่ละครั้ง เพื่อทำคะแนนให้มาก ส่งผลสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต

2.3 นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีปัญหาด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน และด้านผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นิสิตชั้นปีที่ 3 มีปัญหาในการเรียนรายด้านและรวมทุกด้านมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ซึ่งปฏิบัติตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตชั้นปีที่ 3 เป็นนิสิตที่กำลังเข้ามาศึกษาต่อเป็นปีแรก ยังไม่เข้าใจถึงหลักสูตรว่าควรจะมีรายวิชาใดบ้างจึงจะเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน และการที่ยังเป็นนิสิตใหม่นั้น ทำให้ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นมากนัก และไม่กล้าที่จะซักถามผู้สอนหรือเสนอแนะความคิดเห็นของตนเอง มีปัญหาในการปรับตัวในด้านการเรียน การวางตัว การพบอาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเอกสารความรู้ต่าง ๆ ส่วนนิสิตปีที่ 4 มีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์จากการเรียน มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ทำให้ไม่มีปัญหาในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการเรียน ของนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับ มาก ผู้วิจัยเสนอว่าควรชี้แจงให้นิสิตเข้าใจโครงสร้างหลักสูตร และควรมีคณะกรรมการพิจารณา ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทุก ๆ 3-5 ปี และทำอย่างต่อเนื่อง ควร สรรหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถในการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาด้านเนื้อหาวิชาของ หลักสูตร นอกจากนั้นควรมีการประชุม สัมมนา ผู้บริหารและครูผู้สอน ให้มีความรู้ความเข้าใจให้ตรง กันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำหลักสูตร

2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านวิธีการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยเสนอว่า ครูผู้สอนควรนำเอาเทคนิคการสอน จิตวิทยาการเรียนการสอน และจัด หากิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชามาประกอบการสอน ฉะนั้นเพื่อให้การเรียน การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงควรสนับสนุนให้ผู้สอนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการสอน ใหม่ ๆ มากขึ้น

3. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการเรียน ของนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยเสนอว่า หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) เป็นลักษณะโครงการพิเศษ การเรียนการ สอนจึงใช้นอกเวลาราชการ จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายสูง ส่วนในด้านของสิ่งแวดล้อมในการเรียน คือ จำนวนนิสิตในห้องมีจำนวนมาก ควรลดจำนวนนิสิตแต่ละห้องให้น้อยลง เพื่อให้การดูแลของ ผู้สอนทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดความผูกพันระหว่างเพื่อนในห้องเรียนซึ่ง จะส่งผลให้เกิดความรักสถาบันตามมา

4. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการเรียน ของนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านผู้สอน อยู่ในระดับ น้อย ผู้วิจัยเสนอว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถในการสอนค่อนข้างดี เพื่อให้การจัด การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนเข้าร่วมประชุม สัมมนาทางวิชาการที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ เพื่อให้ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้น ที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และก้าวทันกับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็วในปัจจุบัน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

5. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการเรียน ของนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยเสนอว่า ควรจัดให้มีการประชุมผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านการวัดผลและ ประเมินผล เพื่อศึกษาว่าหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ใช้ยังมีข้อบกพร่องใดที่จะต้องแก้ไข หรือ มีการปรับปรุงให้มีความทันสมัยมากขึ้น เพื่อนำมาถ่ายทอดให้ผู้สอนได้เข้าใจหลักเกณฑ์และวิธีการ ปฏิบัติในแนวเดียวกัน

6. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการเรียน ของนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสื่อการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยเสนอว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ควรนำเอา เทคโนโลยีและสื่อการสอนที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการสอนและจะต้องดำเนินการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ และสื่อการสอนให้พร้อม มีปริมาณเพียงพอกับจำนวนนิสิต และสำรวจตรวจสอบคุณภาพของสื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ มากขึ้น และควรเพิ่มห้องปฏิบัติการ (คอมพิวเตอร์) ให้มากขึ้น นิสิตจะได้มีโอกาสฝึกทักษะทางด้าน คอมพิวเตอร์ และเพื่อตอบสนองความต้องการของนิสิตได้อย่างเต็มที่ ในส่วนของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ อาคารเรียน ตู้น้ำดื่ม ลิฟท์ เป็นต้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องตระหนักถึงความ จำเป็นที่จะต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อเตรียมจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อนิสิตและจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี มีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์เพิ่มเติม เพื่อจะได้ทราบว่าผู้บริหาร และอาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรต่อปัญหาในการเรียนการสอนเพราะผู้บริหารและอาจารย์เป็น บุคคลที่จะพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนได้ดีที่สุด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอน หลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการพัฒนาไป ถึงขีดสุด เพื่อส่งผลให้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

2. ศึกษาวิจัยการประเมินติดตามผลผลิตคุณภาพของนิสิต เพื่อทราบข้อบกพร่องจุดอ่อนของ หลักสูตรและหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม อยู่เสมอ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา เกียรติประวัติ. วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิชจำกัด, 2524.
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทเอ็ดมันเพรสโปรดักส์ จำกัด, 2536.
- กิติมา ปรีดีคิดก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์, 2532.
- คู่มือระดับปริญญาตรี. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541.
- จารึก ชุกติติกุล. โปรแกรมการพัฒนสมรรถภาพความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ, 2520.
- จรรยา มาคิลโกวิท. “คุยกันฉันเพื่อนร่วมอาชีพ,” จดหมายข่าวธุรกิจ. 1 (มิถุนายน 2532) : 6-8.
- จินตนา ใบกาชุย. การเขียนสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สุวิริยสาส์น, 2536.
- จิรพันธุ์ พูลพัฒน์. เอกสารประกอบการเรียน. กรุงเทพฯ : วารสารข้าราชการ. (4) : 75-86 ; เมษายน 2524.
- จันทบุรี วิชัยบทตะ. ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- เฉลิมเผ่า อจละนันท์. “ภาวะการปฏิบัติงานและคุณภาพในการทำงานของบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง,” จุลสารวิชาการและวิจัย. หน้า 2 ปีที่ 1 ฉบับที่ 3. 2541.
- ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ. การสอนแบบต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา. 3(39) : 39 : พฤษภาคม – มิถุนายน 2519.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ. ระบบสื่อสารการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- ชุตินันท์ แสงหิรัญ. แนวทางการพัฒนาอุดมศึกษาในอนาคต. วารสารการศึกษาแห่งชาติปีที่ 28. 2 (ธันวาคม 2536 – มกราคม 2537) : 23-24.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- _____. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการวัดผล. พิมพ์ครั้งที่ 5. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
- ชำนาญ พุทธรักษา. การบริหารงานวิชาการ. นครปฐม : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2531.
- ทองคุณ หงส์พันธ์. ทัศนพื้นฐานและปัจจัยการเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ รายงานการวิจัย. บุรีรัมย์ : ถ่ายเอกสาร, 2524.

ทองทิพย์ วรรณพัฒน์ และคณะ. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. อุดรธานี : โรงพิมพ์ไทยสามัคคี, 2520.

ทิสนา แคมมณี. “การประเมินผลหลักสูตร,” ใน เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่องแนวทางการประเมินผลพัฒนาหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา. 15-16 กันยายน 2526.

ทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ. ปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาโท เอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาโท กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.

ธงชัย สุวัฒน์เมจิณทร์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2529.

ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : อรุณสภาคพรวัว, 2532.

นิภาพรรณ วิโรทัยสกุล. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูธุรกิจ ตามทัศนะของนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.

นภาพร ธนวัฒน์. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพระยะสั้นในคณะวิชาคณกรรมศาสตร์ วิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. การวัดและประเมินผลการศึกษา : ทฤษฎีและการประยุกต์. 2521.

บรรจง ชูสกุลชาติ. “การบริหารการศึกษา,” ใน บทความวิชาการ 2530-2533. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2530.

ประจักษ์ ศรีวัฒนพงศ์. การติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
อัคราณา.

ปรีชา เศรษฐิชัย. คู่มือการสอน. กรุงเทพฯ : อ.บุญช่วยการพิมพ์, ม.ป.ป.

เป็รื่อง กิจรัตน์. หลักสูตรอุตสาหกรรมและการจัดมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร, 2532.

พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ. แผนการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : เดอะบุ๊กส์, 2540.

พิสิฐ เมธาภัทร และธีรพล เมธิกุล. ยุทธวิธีการเรียนการสอนวิชาเทคนิค. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ

พงศ์ หรดาล. การวางแผนการสอนอุตสาหกรรมศึกษาเชิงระบบ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร, 2532.

พจน์ สะเพียรชัย. ประชุมคณบดีรายงานการบัณฑิตวิทยาลัยทั่วประเทศ ครั้งที่ 7. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2532.

พัฒน์ สุจำนงค์. สุขศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.

พยอม วงศ์สารศรี. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : พรานนกการพิมพ์, 2529.

พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

ปัญญา สาร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ศ.ส. การพิมพ์, 2526.

เมธี ปิณฑนานนท์. การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์, 2531

รุจิร ภู่อาระ. “ปัญหาการเรียนในระดับอุดมศึกษาและแนวทางแก้ไข,” ใน โครงการสัมมนาทางวิชาการ. ศูนย์เสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2531.

รุ่ง แก้วแดง. พฤติกรรมการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มติชน, 2541.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2530.

รัชณี ทรัพย์สิน. ปัญหาการเรียนการสอนแผนกวิชาช่างก่อสร้างในวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2537.

รัชต์ธานี ชัชวาลย์ปรีชา. ปัญหาการเรียนของนิสิตวิชาเอกพลศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ. 2523.

ละเมียด ลิมอักษร. วิชาครูตอน 2. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ ปทุมธานี : วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยา ลงกรณ์, ม.ป.ป. : 2528.

ลำพอง บุญช่วย. การสอนเชิงระบบ. นนทบุรี : ศิริชัยการพิมพ์, 2524.

วาสนา ชาวหา. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2522.

วิเชียร เกตุสิงห์. การวัดผลการศึกษาและสถิติเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : การพิมพ์ไชยวัฒน์, 2520.

วีระพล สุวรรณรัตน์. กระบวนการแก้ปัญหา. กรุงเทพฯ : ประยูรวงศ์, 2533.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ลีปนันท เกตุทัต. พลังการศึกษาต่อการพัฒนาประเทศ : ทัศนะจากนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

สมบูรณ์ สงวนญาติ. เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา, 2534.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การประเมินผลโครงการประชุมหลักการและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร, 2524.

สมศักดิ์ สรสินธุ์. ปัญหาของอาจารย์เกี่ยวกับการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยทราวดี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

สามัญศึกษา, กรม. คู่มือประเมินผล. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2522.

สุทธิ ประจงศักดิ์. หลักการการวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรือง, 2520.

สุวรรณ ปะวรรณจะ. หลักการและพฤติกรรมการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์, 2522.

สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2518.

สุมานิน รุ่งเรืองธรรม. กลวิธีสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2526.

สังัด อุทรานันท์. การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

สันตินา โกณฑานุรักษ์. ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาธุรกิจศึกษาระดับปริญญาตรี เขตกรุงเทพมหานคร. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2534.

สมจิตร ยิ่งยงดำรงฤทธิ์. การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

อัปสร มีสิงห์. “บทบาทของครูกับหลักสูตรฉบับปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตร,” วารสารพัฒนาหลักสูตร. 10(4) : มกราคม-มีนาคม 2534.

อำภา บุญช่วย. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์, 2537.

อุทุมพร ทองอุไทย. การประเมินอาจารย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

อุไรวรรณ วรรณสินธุ์. ปัญหาในการเรียนของนักศึกษาภาคสมทบ หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง ช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

เอกศักดิ์ บุตรลับ. ครูและการสอน. เพชรบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี, 2537.

Alkin, Marvin C. Using Evaluations : Does Evaluation Make a Difference?. Berely Hills, 1970.

Edward, Ellen L. Experimental design in Psychological Research. New York : Rinechart and Company, 1960.

Grush, Edgar V. and Donald Costin. Teaching and Media. London : Mathuen, 1975.

Glasser, Robert. "Psychology and Instructional Technology," Training Research and Education.

Pittsburg : University of Pittsburg, 1962.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd Edition. New York : McGraHill Book Co., 1973.

Malay, Donald A. The Industrial Arts Teacher's Handbook : Technique Principle and Method.

Boston : Allyn and Bacon inc., 1978.

Popham, James W. and Eva L. Bader. Systematic Instruction. Englewood Cliffs, New Jersey :

Prentice-Hall, 1970.

Kemp, Hilda. Curriculum Development Theory and Practice. New York : Harcourt, Brace and

World Inc., 1971.

Reese, Danley Lilgo. "What the Good Teacher Does," Improving College and University

Teaching. 1970.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาควิชา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

คำชี้แจง แบบสอบถามส่วนนี้ถามข้อมูลส่วนตัวของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย

/ ลงในช่อง ()

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. วิชาเอก

() การบัญชี

() การตลาด

3. ระดับชั้น

() ชั้นปีที่ 3

() ชั้นปีที่ 4

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก

คำชี้แจง พิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

คะแนน 3 หมายถึง มีปัญหามาก

คะแนน 2 หมายถึง มีปัญหาน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ข้อ	ปัญหา	ระดับปัญหา			
		มาก	มาก	น้อย	น้อย
		ที่สุด			ที่สุด
		4	3	2	1
	ด้านหลักสูตร				
1	ผู้เรียนขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ตนเองเรียน.....				
2	ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี....				
3	ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชาในกลุ่มเนื้อหาวิชาเอกเลือก.....				
4	ผู้เรียนไม่ได้เลือกเรียนรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีตามความถนัด.....				
5	ผู้เรียนไม่ได้เลือกเรียนรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีตามความสนใจ				
6	เนื้อหาในแต่ละรายวิชาไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต.....				
7	เนื้อหาวิชาในหลักสูตรขาดการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรมทางธุรกิจที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง.....				
8	เนื้อหาวิชาในหลักสูตรขาดการปลูกฝังด้านจรรยาบรรณทางธุรกิจที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง.....				
9	เนื้อหาวิชาในหลักสูตรรวบรัดเกินไป.....				
10	เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่ทันสมัยและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน.....				
11	เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่ได้บรรจุทักษะที่จำเป็นบางอย่างในการปฏิบัติงานจริงของผู้เรียน.....				
12	เนื้อหาวิชาที่เรียนนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้น้อย.....				
13	เนื้อหาวิชาที่เรียนเน้นภาคปฏิบัติมีน้อยเกินไป.....				
	ด้านวิธีการเรียนการสอน				
14	ผู้สอนขาดการนำเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....				

ข้อ	ปัญหา	ระดับปัญหา			
		มาก	มาก	น้อย	น้อย
		ที่สุด			ที่สุด
		4	3	2	1
15	งานที่ผู้สอนมอบหมายให้ศึกษาค้นคว้านอกชั้นเรียนมีปริมาณมากเกินไป.....				
16	บางวิชามีการจัดวิทยากรพิเศษมาบรรยายน้อยเกินไป.....				
17	ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้การบรรยายเพียงอย่างเดียว.....				
18	การศึกษาดูงานในสถานประกอบการทางธุรกิจมีน้อยเกินไป.....				
19	การจัดเวลาการฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการมีน้อย.....				
20	เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมกลุ่มมีน้อยเกินไป.....				
21	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย.....				
22	สภาพบรรยากาศภายในห้องเรียนไม่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้...				
23	จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนมีจำนวนมากเกินไป.....				
24	ผู้สอนสอนเร็วเกินไป.....				
25	ผู้สอนเน้นสอนให้จบเนื้อหามากกว่าเน้นสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้.....				
26	ขณะที่มีการรายงาน ผู้สอนไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้.....				
ด้านผู้เรียน					
27	ผู้เรียนไม่มีเวลาเข้าหอสมุด หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกชั้นเรียน.....				
28	ผู้เรียนไม่มีทักษะในการค้นคว้า.....				
29	ผู้เรียนเข้าห้องเรียนช้าเกือบทุกชั่วโมงเพราะติดภาระการทำงาน..				
30	ผู้เรียนไม่สามารถบริหารเวลาในการปฏิบัติงานที่มอบหมายตามแผนการเรียนได้.....				
31	ผู้เรียนไม่กล้าซักถามผู้สอนในสิ่งที่ตนไม่เข้าใจในขณะที่เรียน...				
32	ผู้เรียนไม่มีเวลามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียน.....				
33	มีความแตกต่างกันมากในพื้นที่ความรู้เดิมระหว่างผู้เรียน.....				
34	ค่าใช้จ่ายในการเรียนตลอดหลักสูตรสูงมาก.....				

ข้อ	ปัญหา	ระดับปัญหา			
		มาก	มาก	น้อย	น้อย
		ที่สุด			ที่สุด
		4	3	2	1
35	ผู้เรียนมีปัญหาในเรื่องค่าใช้จ่ายด้านการเรียน.....				
36	ความสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียนมีน้อยมาก.....				
37	ผู้เรียนต้องใช้เวลาในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมชั้นเรียน เนื่องจาก จากมาเรียนเฉพาะนอกเวลาราชการเท่านั้น.....				
38	การทำกิจกรรมวิชาการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากไม่มี เวลารวมกลุ่มกัน.....				
39	ผู้เรียนมีการรับผิดชอบทางครอบครัว ทำให้เป็นอุปสรรคต่อ การเรียน.....				
ด้านผู้สอน					
40	ผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในระหว่าง เรียน.....				
41	ผู้สอนขาดความเป็นกันเองกับผู้เรียน.....				
42	ผู้สอนขาดทักษะ ความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้.....				
43	ผู้สอนขาดการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน เพื่อที่จะทำให้นิสิต กระตือรือร้นในการเรียน.....				
44	ผู้สอนบรรยายไม่ชัดเจน ทำให้ผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจใน สิ่งที่เรียน.....				
45	ผู้สอนขาดการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ ฯลฯ ในขณะที่ มีการเรียนการสอน.....				
46	ผู้สอนไม่สามารถตอบคำถามของนิสิตได้และบางครั้งก็ตอบ ไม่ตรงคำถาม.....				
47	ผู้สอนบรรยายเนื้อหาในรายวิชาที่สอนเร็วเกินไป ทำให้ผู้เรียน ตามไม่ทัน.....				
48	ผู้สอนเข้าสอนไม่ตรงเวลา				
49	ผู้สอนไม่เตรียมการสอน.....				

ข้อ	ปัญหา	ระดับปัญหา			
		มาก	มาก	น้อย	น้อย
		ที่สุด			ที่สุด
		4	3	2	1
50	ผู้สอนขาดความเอาใจใส่ต่อปัญหาในการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล.....				
51	ผู้สอนขาดการนำข้อเสนอแนะของผู้เรียนไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน.....				
52	บุคลิกภาพของผู้สอนไม่เหมาะกับการสอนวิชาทางธุรกิจ.....				
	ด้านวัดผลและประเมินผล				
53	ผู้สอนควบคุมห้องสอบไม่รัดกุมทำให้มีการลอกข้อสอบ ซึ่งส่งผลให้การตัดเกรดขาดความยุติธรรม.....				
54	ข้อทดสอบวัดความรู้ ความจำมากเกินไป.....				
55	เกณฑ์ในการพิจารณาการวัดผลและประเมินผลที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชาไม่ชัดเจน.....				
56	ผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการวัดผลและประเมินผล เช่น การกำหนดคะแนนเก็บ เป็นต้น.....				
57	การวัดผลและประเมินผลไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้.....				
58	จำนวนข้อสอบมีมาก แต่ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อยเกินไป....				
59	ผู้สอนขาดความยุติธรรมในการตัดเกรด.....				
60	ผู้สอนไม่ได้ทำการวัดผลและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ.....				
61	ข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้ง ไม่ตรงกับเนื้อหาที่เรียน.....				
62	ผู้สอนออกข้อสอบไม่ครอบคลุมเนื้อหา.....				
63	ข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลแต่ละครั้ง มีความยากเกินไป.....				
64	ผู้สอนไม่อธิบายข้อบกพร่องที่พบจากการวัดผลและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบ.....				

ข้อ	ปัญหา	ระดับปัญหา			
		มาก	มาก	น้อย	น้อย
		ที่สุด			ที่สุด
		4	3	2	1
65	การแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบหลังการวัดและประเมินผล ไม่ตรงตามกำหนดเวลาที่ทางมหาวิทยาลัยฯ ระบุไว้.....				
ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก					
66	สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ไม่ทันสมัย				
67	สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ชำรุดบ่อย.....				
68	จำนวนสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับ จำนวนของผู้เรียน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ.....				
69	เจ้าหน้าที่เทคนิคซึ่งควบคุมระบบโสตทัศนฯไม่อยู่ประจำห้อง.....				
70	ไม่มีห้องบริการข่าวสารทางธุรกิจของภาควิชาโดยเฉพาะ.....				
71	หนังสือทางด้านบริหารธุรกิจเก่าและล้าสมัย.....				
72	ในวันหยุดราชการหอสมุดเปิดบริการเข้าเกินไป.....				
73	สถานที่พักผ่อนสำหรับนิสิตมีไม่เพียงพอ.....				
74	โรงอาหารไม่สะอาด.....				
75	ตู้น้ำดื่มมีไม่เพียงพอ.....				
76	ตู้น้ำดื่มน้ำไม่คอยไหล และสกปรก.....				
77	ห้องน้ำมีไม่เพียงพอ.....				
78	ลิฟท์มีจำนวนไม่เพียงพอและค้างบ่อย.....				

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นข้อคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี)

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ด้านหลักสูตร.....

.....

.....

.....

.....

ด้านวิธีการเรียนการสอน.....

.....

.....

.....

ด้านผู้เรียน.....

.....

.....

.....

ด้านผู้สอน.....

.....

.....

.....

ด้านการวัดและประเมินผล.....

.....

.....

.....

.....

ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวจิตตชา นิลคำ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	49/2 หมู่ 4 ถนนไทรน้อย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2528	กศ.บ. ธุรกิจศึกษา (การตลาด) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ.2541	กศ.ม. ธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร